

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (CIAЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з CIAЗ: siaz@pochta.ru

№ 10

11 лютого 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 10 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbuv.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Потіха А.

«Правий сектор» у сучасних політичних процесах	5
--	---

Ворошилов О.

Теракты на стратегических объектах Украины: реальна ли угроза?	18
---	----

Законодавча влада	25
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	35
------------------------------	-----------

Політика	44
-----------------------	-----------

Економіка	67
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	72
---	----

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Президент В. Янукович був присутній на урочистій церемонії відкриття XXII Зимових Олімпійських ігор у Сочі (Російська Федерація)

6–7 лютого Президент України В. Янукович перебував з робочим візитом у Російській Федерації. Глава держави був присутній на урочистій церемонії відкриття XXII Зимових Олімпійських ігор.

Президент України В. Янукович побажав українським спортсменам успіхів і перемог на XXII Зимових Олімпійських іграх у Сочі. «Хочу побажати, щоб у вас вийшло все, що ви задумали. Зараз настав той момент у вашому житті, який створить для вас у спорті умови піднятися на ту вершину, до якої ви прагнете», – сказав В. Янукович під час зустрічі з членами олімпійської збірної України в Сочі.

Глава держави зазначив, що приїхав зустрітися з українською командою, щоб підтримати й підняти бойовий дух спортсменів. Він також побажав їм завжди досягати тих цілей, які вони ставлять перед собою. На переконання Президента, у цьому олімпійцям повинні допомогти характері воля до перемоги.

В. Янукович зауважив, що вболіватиме за українську команду. «Будемо слідкувати, будемо вболівати, будемо разом допомагати вам, щоб ви йшли вперед потужно», – сказав глава держави.

Виконуючий обов'язки міністра молоді та спорту Р. Сафіуллін від імені спортсменів подякував за підтримку, яка надається спорту загалом та олімпійській команді зокрема. Він зазначив, що у 2014 р. Державним бюджетом передбачено майже 20 % збільшення фінансування спорту в Україні.

Р. Сафіуллін наголосив, що під час підготовки до Олімпійських ігор команда провела всі необхідні тренування. «Держава ті зобов'язання, які брала на себе, виконала. За три роки було виділено 109 млн грн», – сказав він.

Президент Національного олімпійського комітету С. Бубка зазначив, що українську команду на іграх представляють 43 спортсмени. Він подякував главі держави за підтримку спорту та олімпійського руху. «Хотів би висловити слова подяки за підтримку спорту, олімпійського руху – ми це відчуваємо. Дякую, що приїхали нас підтримати», – сказав С. Бубка.

У Сочі Президент України В. Янукович провів зустріч з Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй Бан Кі-Муном. Сторони обговорили ситуацію в Україні та питання подальшого співробітництва нашої держави з ООН. «Радий нашої зустрічі та можливості продовжити наш діалог щодо актуальних подій в Україні, а також нагальних питань співробітництва України та ООН», – сказав глава держави на початку зустрічі.

В. Янукович подякував Бан Кі-Муну за увагу, яку той приділяє Україні. Він зазначив, що наша держава уважно ставиться до ініціатив, висловлених ООН щодо врегулювання політичної ситуації в Україні. «Я вдячний за Вашу збалансовану й виважену позицію та поділяю заклики щодо необхідності виявлення сторонами стриманості з метою уникнення подальшої напруженості й насилля та проведення конструктивного діалогу», – зауважив Президент.

Глава держави підкреслив, що українська влада докладе всіх зусиль, щоб не допустити ескалації конфлікту. «Протягом останнього часу нам вдалося зробити важливі кроки у процесі мирного врегулювання політичної ситуації в Україні», – наголосив В. Янукович.

Також під час робочого візиту до Російської Федерації Президент України В. Янукович зустрівся з генеральним секретарем Ради Європи Т. Ягландом.

Під час зустрічі глава держави зазначив, що Україна цінує увагу, яку Рада Європи приділяє нашій країні, зокрема тим подіям, які наразі відбуваються. Він висловив сподівання, що це сприятиме ефективному врегулюванню політичної кризи в державі. «Ми цінуємо те, що у грудні минулого року Ви відреагували на ці події і відвідали Україну, щоб сприяти розв'язанню конфліктної ситуації», – сказав В. Янукович під

час зустрічі з Т. Ягланом у Сочі. – Ми також високо оцінюємо Ваші заяви щодо ситуації в Україні як збалансовані й виважені, що безперечно сприяє пошуку шляхів мирного розв'язання внутрішньополітичної кризи».

Глава держави підкреслив, що останнім часом були зроблені важливі кроки в цьому напрямі. Зокрема, повідомив він, скасовано дев'ять законодавчих актів, прийнятих 16 січня 2014 р., а також закон, що передбачає звільнення від відповідальності осіб, підозрюваних або звинувачених у скоєнні злочинів, пов'язаних з їх участю в масових акціях протесту.

«Ми налаштовані на продовження конструктивних переговорів з опозицією для пошуку шляхів виходу з політичної кризи в межах правового поля», – резюмував В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 7.02).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

«Правий сектор» у сучасних політичних процесах

Тривале протистояння опозиції і влади не привело до позитивних зрушень у відносинах між учасниками протистояння, що викликало невдоволення серед мітингувальників на майдані Незалежності, які очікували більш активних дій своїх лідерів. Коли влада й опозиція не змогли налагодити діалогу, пропонуючи Майдану лише заяви, 19 січня ініціативу взяли на себе члени руху «Правий сектор», які стали головною рушійною силою радикалів у Києві на вул. Грушевського.

За інформацією ЗМІ, народне віче 19 січня виявилось одним з наймасовіших за два місяці протистоянь. Лідери опозиції – В. Кличко, А. Яценюк й О. Тягнибок – повинні були представити переконливі аргументи на користь саме мирного

протесту й запропонувати дієві рішення. Однак нічого нового не прозвучало – зі сцени оголосили лише чергові загальні плани й гасла.

За бездіяльність присутні супроводжували виступи лідерів опозиції свистом і криками «Ганьба!». Після закінчення віче тисячі мітингувальників, усупереч закликам опозиції, відправилися до Верховної Ради. Людей зупинили на підйомі на вул. Грушевського з боку Європейської площі. Дорогу до парламенту перегородив кордон правоохоронців, міліцейських автобусів і вантажівок. Почалося силове протистояння, у результаті якого постраждали сотні людей, як з боку правоохоронців, так і протестувальників.

У цьому протистоянні, як вважають експерти, ключову роль зіграли націоналісти з руху «Правий сектор», який об'єднує УНА-УНСО, «Тризуб», «Патріот України», «Білий молот» та інші націоналістичні організації.

За даними джерел, «Правий сектор» не має явного лідера і являє собою конфедерацію молодіжних груп. До подій неділі, 19 січня, учасники руху готувалися заздалегідь, збираючи прихильників і спорядження.

Ще до початку зіткнень активісти «Правого сектору» закликали відкрито протидіяти «пацифістам Майдану». Як зазначають експерти, лідери опозиції для «Правого сектору» не авторитети, зокрема й О. Тягнибок – лідер ВО «Свобода».

За словами експертів, угруповання «Правий сектор» популярне серед ультраправої молоді. Значна частина з них – до 30 років. Прихильники цієї сили заявляють, що стали головним двигуном провокацій на вул. Грушевського, а також на вул. Банковій 1 грудня.

Заступник голови організації «Тризуб ім. С. Бандери», співзасновник «Правого сектору» А. Тарасенко повідомив, що більшість учасників – прості громадяни, що не мають стосунку до будь-яких організацій. «На Майдані “Правий сектор” базується вже два місяці. Коли організовувалися сотні “Самооборони”, ми теж включилися в цей процес і координуємо із сотнями свою діяльність. На Майдані ми фактично є однією із сотень», – зазначив активіст. За його словами, ініціював ство-

рення цього об'єднання «Тризуб ім. С. Бандери». Об'єднання було створене в перші дні Майдану. «Виступили з ініціативою створити “Правий сектор”, щоб озвучити політичну позицію: нам цікава не стільки асоціація з Євросоюзом, скільки побудова національної української держави та національна революція», – заявив А. Тарасенко.

Він наголосив, що всі рішення «Правий сектор» приймає колегіально на зустрічах керівників. При цьому він зазначив, що єдиного лідера в «Правого сектора» немає й не може бути.

Щодо фінансування, то, за словами активіста, ніякого фінансування немає. «Єдине, що є, – пожертвування, які приносять люди на Майдан, або на картку перераховують гроші. Ось і все фінансування», – переконує А. Тарасенко.

Він також заявив, що головна вимога «Правого сектору» – відставка Президента В. Януковича. Разом з тим активіст зазначає, що цим не обмежаться. «Якщо просто влада буде повалена і замінена іншою, трохи кращою, то нам такий варіант не підходить. Ми виступаємо за повноцінну національну революцію. Це означає зміну системи влади, заміну структур влади і людей у владі. Поки система змінена не буде – Україна не стане національною державою», – наголосив активіст.

Він також підкреслив, що «Правий сектор» намагається координувати свої дії з іншими опозиційними силами, але революційності в них занадто мало. «Відповідно, ми постійно висуваємо умови. Українці самі вимагають від опозиції робити конкретні кроки. І ми, у тому числі, змушуємо опозицію діяти, а не сидіти, склавши руки. Якщо піднімете заяви “Правого сектору” за останній час, то побачите, що 70 % наших умов вони змушені виконувати. Тепер залишилося оголосити про нелегітимність цієї влади і створити революційний уряд», – заявив А. Тарасенко.

Ще один активіст із псевдонімом «Ніл Хасевич» запевнив журналістів, що жодна з названих структур формально до «Правого сектору» не належить. За його словами, «Правий сектор» – це автономна організація без лідерів або якихось списків членів. Координація дій відбувається переважно спонтанно, однак активісти із самого початку протестів готувалися

до силових дій. У Києві кістяк організації становлять російськомовні футбольні фанати, які підтримують націоналістичні погляди. Основними інформаційними рупорами «Правого сектору» є сайт організації «Тризуб», а також сторінки «Правого сектору» в мережах Facebook і «Вконтакте».

Активіст також зазначив, що члени руху негативно ставляться до державного апарату Росії, а також виступають рішуче проти вступу України до Митного союзу. З іншого боку, «Правий сектор» в основному не підтримує вступ до ЄС, бо вважає цю структуру «гнобителем європейських народів». Активісти вважають Україну частиною Європи. Нинішню ситуацію в організації розцінюють як можливість зруйнувати старий державний кістяк, щоб почати будувати нову державу. «Правий сектор» не асоціює себе з парламентськими опозиційними партіями, у тому числі й з націоналістичною «Свободою», яку в організації вважають надто ліберальною й конформістською.

За інформацією ЗМІ, лідери «Правого сектору» висунули владі свої вимоги, серед яких – конституційна реформа і звільнення всіх затриманих активістів. Зокрема, один з лідерів «Правого сектору» й провідник організації «Тризуб ім. С. Бандери» Д. Ярош заявив, що острах опозиційних лідерів «проводити революцію» зобов'язує його «взяти на себе відповідальність за революційний процес».

Серед основних цілей він назвав повне «перезавантаження» влади, «розпуск і заборону антидержавних партій та угруповань», реформування юстиції, правоохоронних органів, спецслужб.

Для початку, на думку активістів, потрібно провести конституційну реформу; припинити силові дії з боку влади; оголосити повну амністію – звільнити всіх без винятку учасників протестних акцій і закрити всі кримінальні справи й провадження; притягнути до відповідальності уряд М. Азарова; перереформувати ЦВК; скасувати всі закони, прийняті 16 січня, що обмежують права і свободи громадян; перереформувати спецпідрозділ «Беркут» і створити якісно інший спецпідрозділ МВС; покарати винних у вбивствах, знущаннях і побитті протестувальників; знайти зниклих активістів

Майдану; узаконити існування спортивно-патріотичних організацій; не допустити до влади політиків, які дискредитували себе під час минулого «правління».

Активісти обіцяють, якщо влада піде на поступки народу, «Правий сектор» «готовий згортати активну діяльність» за принципом «поступка в обмін на поступку». Якщо ж влада не піде на поступки, «Правий сектор» має певні плани. Поки що ті поступки, на які пішла влада, зокрема скасування більшості законів, прийнятих 16 січня, а також закон про амністію, який був прийнятий без участі опозиції, не влаштовують радикалів.

Активісти «Правого сектору» попереджають про нові зіткнення у випадку, якщо влада не виконає вимог протестувальників. «Ми вже й так пішли на серйозні поступки – припинили бойові дії на вулицях. Нехай виконують наші вимоги. Якщо наші побратими, а також затримані й арештовані учасники акцій протесту не будуть звільнені, ми будемо змушені знову йти в наступ», – заявив один з організаторів «Правого сектору» А. Тарасенко.

У свою чергу Д. Ярош повідомив, що «Правий сектор» координує свої дії з деякими опозиційними силами. «Ми входимо до “Самооборони” і постійно координуємо свої дії з А. Парубієм як комендантом Майдану, проводимо певні зустрічі з керівниками опозиційних партій. Я дуже сильний противник того, щоб Майдан колоти... Ми будемо і далі координувати наші дії з легальною опозицією», – зазначив Д. Ярош.

Разом з тим, як інформують ЗМІ, об'єднання «Правий сектор» і ветерани-афганці мають наміри виступити третьою стороною в можливому раунді переговорів між владою й опозицією з врегулювання суспільно-політичної кризи в Україні. «У зв'язку з тим, що влада й опозиція не досягають ніяких домовленостей з врегулювання надзвичайної ситуації в державі і підводять країну на межу війни, ми, “Правий сектор”, афганці та інші силові структури Майдану звертаємося з вимогою до влади й опозиції поновити переговорний процес і включити нас до переговорного процесу», – заявив Д. Ярош.

Подібні заяви радикалів не влаштовують офіційну опозицію. Зокрема, заступник лідера партії «Батьківщина»

О. Турчинов не вважає за доцільне «розширювати коло переговорників». Так він прокоментував заяву об'єднання «Правий сектор» про залучення, як третьої сторони, до переговорів влади та опозиції їхніх представників і ветеранів-афганців.

За словами О. Турчинова, позиція, яка оголошується під час переговорів, узгоджується перед тим на віче на Майдані, обговорюється на Народній раді серед активу Майдану й регіональних представників Євромайданів. Тож у цьому питанні не може бути імпровізацій. «Переговорний процес не повинен перетворюватися на мітинг. Тому я вважаю, що переговорна група репрезентована достатньо», – зазначив політик.

Деякі експерти вважають, що «Правий сектор» має бути учасником переговорного процесу. Зокрема, колишній перший заступник голови Служби безпеки України, генерал-лейтенант О. Скибінецький вважає, що українська влада не зробила нічого, щоб розпочати діалог із мітингувальниками. На його думку, владі треба було б вести переговори не лише з представниками парламентської опозиції, а й з громадськістю також, зокрема з найактивнішими учасниками протистояння з «Правого сектору».

А. Гірник, експерт з конфліктології, також вважає, що переговори бувають ефективними тільки тоді, коли в них залучені всі сторони конфлікту, тому потрібно залучити й представників «Правого сектору». «Переговори тільки тоді ефективні, коли до них залучені всі діючі сторони конфлікту. На сьогодні, я так розумію, “Правий сектор” ніяк не залучений. Тому очікувано, що, якщо рішення буде досягнуто, вони його не підтримають. Залучені повинні бути всі гравці», – зазначив експерт.

На думку А. Гірника, нині ситуація з одного глухого кута перейшла в другий глухий кут. «Це нормальний процес. Важко досягнути домовленостей тому, що дуже глибокі корені. У нас нема довіри до справедливості правової системи. Тому тривають арешти мітингувальників і скорочені суди, люди позбавлені права на справедливий суд. Це дуже важливо», – підсумував А. Гірник.

На думку ж політичного експерта М. Розумного, присутність на переговорах представників «Правого сектору» не

дасть особливого позитиву політичним переговорам. «На рівні Президента, голови АП і міністра юстиції будуть йти переговори з опозицією – про зміни до Конституції, про формування уряду, про політичне врегулювання. На рівні ж якихось робочих груп, можливо, будуть вестися переговори з цими силовими угрупованнями», – зазначив експерт.

Він переконаний, що про готовність «Правого сектору» та афганців йти в політику говорити зарано. «Насправді “Правий сектор”, принаймні ті організації, які складають його основу (це «Тризуб» та УНА-УНСО), мають доволі тривалу історію в Україні. І, у принципі, вони завжди лишалися поза великою політикою, знайшли собі таку нішу», – наголосив експерт.

За словами М. Розумного, «Правий сектор» веде, швидше, воєнні дії, ніж мирну акцію, про яку завжди говорили організатори Євромайдану. І цілі «Правого сектору» задекларовані неодноразово – вони відрізняються від тих, що мають консенсусну основу. «Вони не за євроінтеграцію, вони не за якісь поступки у сфері свободи ведення бізнесу чи свободи слова – вони за національну революцію. Зрозуміло, що в цьому сенсі вони не виступали переговорною стороною і не дуже маніфестували свою позицію», – підкреслив М. Розумний.

Проте, як інформують ЗМІ, «Правий сектор» разом з ветеранами Афганістану почали змінювати свою тактику і вступили в переговорний процес із силовиками. Вони розпочали переговори про звільнення всіх ув’язнених і виконання прийнятого у Верховній Раді закону про амністію. Про це, зокрема, на прес-конференції повідомив представник воїнів-афганців О. Михнюк. «Політики і політичні сили, які ведуть переговори останнім часом, – їм по барабану доля людей, які перебувають в ув’язненні. Ними ніхто не займається. Люди на барикадах довірили нам вести переговори. У зв’язку з цим було зроблено заяву Турчиновим, яка розбурхала людей. Фактично Турчинов приватизував Майдан», – зазначив О. Михнюк.

За його словами, головна мета воїнів-афганців – мирним шляхом вийти з кризи, що склалася. Перший тур переговорів афганці й «Правий сектор» відкрили в п’ятницю, 31 січня, на зустрічі з главою СБУ і першим заступником глави МВС.

Першим результатом домовленостей стало звільнення 112 ув'язнених, ще 116 залишаються за ґратами.

Якщо умови не будуть виконані, воїни-афганці й «Правий сектор» обіцяють відновлення активного протистояння й заявили, що готові до цього протистояння. При цьому активісти зазначили, що в Києві зареєстрованої зброї 400 тис. од.

Відповідаючи на питання, яким чином вдалося домовитися із силовиками про звільнення ув'язнених, якщо закон про амністію передбачає спочатку звільнення адміністративних будівель протестувальниками, О. Михнюк сказав: «Домовилися поставити закон про амністію з голови на ноги. Спочатку було звільнення вул. Грушевського й адмінбудівель, тільки потім виробляється звільнення ув'язнених, а ми повернули так, що спочатку, шановні, ви відпускаєте ув'язнених, а потім ми будемо звільняти. І вони на це пішли, силовики».

У свою чергу представники «Правого сектору» заявили, що ініціатива в переговорах належала воїнам-афганцям. «Ми, одначе, її певною мірою підтримуємо, адже розуміємо важливість звільнення полонених. Ми не можемо гарантувати розблокування КМДА, котра не перебуває під нашим контролем, одначе повторно заявляємо, що готові відвести своїх людей із вул. Грушевського за умови звільнення полонених і припинення їх кримінального переслідування. Водночас наголошуємо, що в цьому випадку йдеться про тактичні моменти нашої боротьби. Наші стратегічні цілі залишаються тими ж самими, що й на початку», – наголосили представники «Правого сектору».

Лідери опозиції із самого початку протистояння називали дії «Правого сектору» провокацією. «Це не наш план. Сценарій атаки на кордони правоохоронців на Грушевського потрібен тільки владі – для того щоб виправдати майбутні силові дії проти Євромайдану», – зазначив А. Яценюк.

О. Тягнибок також заявив, що влада не змогла народ залякати, їм не допомогла пряма сила, тепер вони хочуть знищити Майдан за допомогою «провокаторів». Інший лідер опозиції – В. Кличко – безуспішно намагався зупинити мітингуваль-

ників. У підсумку теж постраждав – активісти «Правого сектору» обдали його струменем з вогнегасника і в нецензурній формі рекомендували «провалювати звідси».

Проте, як інформують ЗМІ, через деякий час В. Кличко змінив риторику і фактично очолив протест, закликавши міліцію переходити на бік людей. Пізніше він закликав Президента В. Януковича зупинити міліцію й припинити провокації. І відправився в Межигір'я, щоб переконати Президента піти у відставку. До цього часу мітингувальники спалили кілька автобусів, які перегородили шлях до урядового кварталу.

Політик Ю. Луценко стверджує, що провокації на Грушевського неvigідні нікому, тому що «ймовірність розколу країни загрожує всім». «Президент давно мав припинити ігнорувати мирні акції протесту та почати діалог з опозицією», – запевнив він.

Зі свого боку депутат від Партії регіонів В. Колесніченко заявив, що своїми діями представники опозиції руйнують переговорний процес із розв'язання політичної кризи. «Тепер суспільство має зрозуміти, що далі робити, які заходи влада повинна вжити», – сказав він.

В. Колесніченко звинуватив саме опозицію в загостренні ситуації. «Представники опозиції не можуть працювати, не хочуть працювати й або прямо, або несвідомо реалізують план початку громадянської війни та знищення державного суверенітету», – заявив В. Колесніченко.

Оглядачі та політики констатують, що ситуація в Україні досягла критичної точки. Гнів людей наблизився до піку. Шістдесят днів ігнорування Президентом масової акції протесту закінчилися кров'ю. В. Янукович заявляє про переговори, але Майдан, враховуючи попередній досвід ігнорування з паралельними спробами розгону, знову активно готується до оборони.

Як зазначив політолог В. Фесенко, ситуація на Грушевського стала новим етапом української політичної кризи. «Опозиція робить усе більш радикальні заяви, підготувала свій план. Але не дала пояснення, як його реалізовувати», – вважає він.

На думку експерта, ініціатори зіткнень на Майдані, серед яких «Правий сектор», діють самостійно. «На Майдані постійно були присутні радикали, у яких наростало невдоволення діями опозиції. Та ж група “Правий сектор”. Вони завжди трималися окремо, саме вони першими одягли на себе каски та заявили про активні дії», – наголосив В. Фесенко. На його думку, радикали спланували все це заздалегідь, підгадали, коли на Майдані збереться якомога більше людей, і тільки потім «підпалили бікфордів шнур».

Деякі експерти вважають, що поява «Правого сектору» не випадкова і вони планують створення своєї політичної партії, зареєструватися в Міністерстві юстиції та балотуватися до парламенту. Можливість такої перспективи розвитку об'єднання підтвердив Д. Ярош, один з лідерів «Правого сектору», засновник організації «Тризуб ім. С. Бандери», що входить до нього. «...Уже йдуть розмови щодо можливого перетворення нашого народного руху (“Правий сектор”) в суб'єкт політики... Я 20 років уникав участі в політичному житті, а тепер бачу, що необхідно цим зайнятися», – зазначив він.

Д. Ярош підкреслив, що перетворення «Правого сектору» в політичну партію необхідно для реальної участі патріотичних сил у формуванні вертикалі влади в Україні. За його словами, «Правий сектор» цілком може обходитися без співпраці з іншими політичними партіями, оскільки знаходиться на фінансовому самозабезпеченні і має народну підтримку. «Нам не обов'язково з кимось співпрацювати. Бачачи ту страшну народну підтримку, яка виражається не тільки на словах, ми цілком відчуваємо сили рухатися самостійно», – заявив він.

Понад це, враховуючи, що на сьогодні «відносин з опозицією фактично немає», до того ж національному опору бракує справжнього лідера, Д. Ярош не виключає участі в майбутніх президентських виборах окремого кандидата саме від цього руху. «Ми не виключаємо, що “Правий сектор” висуне свою кандидатуру на виборах. Але поки про це рано говорити», – відповів Д. Ярош на запитання, яка буде стратегія руху у разі дострокових або чергових президентських виборів.

«Якщо йти з правильних позицій, то шанс (на перемогу. – Ред.) є завжди. “Правий сектор” за кілька тижнів став усеукраїнським явищем. Це Харків, Дніпропетровськ, Донецьк, Крим. З іншого боку, президентські вибори можуть підняти наші ідеї революційних змін у державі на досить високий рівень», – підкреслив він.

Як зазначив директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов у «Правого сектору» є шанс обійти опозиційні сили з правого флангу та обмежити певним чином політичну роль традиційної опозиції. «На базі “Правого сектору” визріває, формується, а також інспірується новий політичний проект з перспективою участі в електоральній політиці, тобто у дострокових парламентських виборах і з перспективою представництва у новій Верховній Раді», – вважає експерт.

В. Карасьов переконаний, що «на тлі певної договірної позиції “Свободи” і “Батьківщини”, які, з одного боку, виступають на Майдані, а з іншого – проводять раунди переговорів з В. Януковичем, на тлі радикалізації Майдану і суспільства, на якому як-то менш послідовними виглядають “Свобода” і “Батьківщина”, у “Правого сектору” є шанс обійти опозиційні сили з правого флангу та обмежити певним чином політичну роль традиційної опозиції, не кажучи вже про парламент, який в такому складі до 2017 р. не доживе».

В. Карасьов зазначив, що сьогодні, коли суспільство дуже активне та пасіонарне, шанс отримують радикали, як з правого, так з лівого флангу. «З’являється “Український фронт” – поки що в рамках Партії регіонів, але зрозуміло, з перспективою можливої ??самостійної політичної ролі. Так що цілком закономірно, що чим радикальніше виглядає ситуація, тим більше шансів на самостійне політичне майбутнє отримують радикальні політичні угруповання і проекти», – зазначив експерт.

За його словами, заяви афганців і «Правого сектору» ламають певну квазімонополію опозиції на представництво Майдану і говорять про те, що «Правий сектор» претендує статус впливового політичного суб’єкта як у відносинах з владою, так і з опозицією.

Так, незважаючи на продовження переговорного процесу та розробку з боку опозиції пропозицій щодо змін у Конституцію, лідер руху «Правий сектор» Д. Ярош у себе на сторінці у Facebook виступив з ініціативою припинити переговори. «Ставлячи собі за мету переможне завершення Національної революції, але усвідомлюючи всі небезпеки, котрі тяжіють над відносно незалежною державою Україною, “Правий сектор” погодився на перемир’я. Ми пропонували і опозиції, і тим окремим представникам нинішнього режиму, котрі не втратили решток здорового глузду, свій сценарій розв’язання ситуації в країні.

Однаке більшість наших вимог не була виконана у достатній мірі. Режим продовжує звільняти заручників, але робить це дуже повільно. Крім того, їм лише змінюють так звану “запобіжну міру”, а не звільняють від кримінальної відповідальності. Відтак зараз ми нічим не зобов’язані до продовження перемир’я. Допоки процес звільнення заручників триватиме, ми намагатимемось не вдаватися до активних дій, проте ніяких гарантій не даємо», – написав він.

За його словами, влада не йде на компроміс і «часто збільшує власне нахабство». «Ми звертаємось до українського народу, а також закликаємо опозицію, Самооборону, Автомайдан, воїнів-афганців та всіх інших суб’єктів протесту приготуватися до загальнонаціональної мобілізації з перспективою подальшого блокування урядового кварталу. У зв’язку з імовірним переходом до активних наступальних дій ми закликаємо здібних до силового протистояння патріотів приєднуватися до лав “Правого сектору”. Командири місцевих загонів “Правого сектору” мають провести ретельну структуризацію наявних у розпорядженні людських ресурсів, провести вишколи та приготуватися до мобілізації», – написав Д. Ярош.

Також він закликав усіх, хто «хоче перемоги національної революції, перестати орієнтуватися на думку Заходу як головної запоруки нашої перемоги». «Наша доля у наших руках, а Захід уже показав своє обличчя, продовжуючи співпрацю з антинародним режимом. Ставимо Захід перед доконаними

фактами, і нехай він тоді думає, з ким краще співпрацювати – із законним господарем нашої країни чи з режимом, якому лишилося жити зовсім недовго. Ще раз наголошуємо про важливість підготовки і, більш за все, здійснення загальнонаціональної мобілізації. Ми повинні бути готовими у найближчий час повністю заблокувати роботу центральних органів нинішнього режиму. Говорімо з режимом тією мовою, котру він розуміє – мовою сили!» – зазначив Д. Ярош.

Разом з тим більшість експертів сподіваються на мирний перебіг подій адже протистояння шкодить суспільству та завдання політиків знайти порозуміння і вирішити всі проблеми мирним шляхом (*Роботу написано з використанням таких джерел: Правий сектор: боевой отряд Евромайдана // <http://www.bbc.co.uk>. – 2014. – 20.01; «Правий сектор» Майдану висунув свої вимоги до влади // <http://www.pravda.com.ua>. – 2014. – 28.01; «Правий сектор» заявил о продолжении борьбы и разочаровании в лидерах оппозиции // <http://vz.ua>. – 2014. – 28.01; «Правий сектор»: Якщо майданівців не звільнять, ми підемо в наступ // <http://www.pravda.com.ua>. – 2014. – 31.01; «Правий сектор» хоче виступити третьою стороною між владою і опозицією // <http://gazeta.ua>. – 2014. – 31.01; Турчинов – проти залучення «Правого сектору» і афганців до переговорів із владою // <http://www.pravda.com.ua>. – 2014. – 31.01; Перспективи участі радикального крила Майдану в переговорах із владою // <http://newsradio.com.ua>. – 2014. – 31.01; До переговорів потрібно залучати навіть «Правий сектор» // <http://galnet.org>. – 2014. – 30.01; «Правий сектор» и афганцы пообещали освободить улицу Грушевского и мэрию // <http://zn.ua>. – 2014. – 3.02; Коментар «Правого сектору» щодо домовленостей з СБУ та МВС щодо звільнення полонених // <http://vk.com>. – 2014. – 4.02; «Правий сектор» думає стати пармією і йти на вибори // <http://www.pravda.com.ua>. – 2014. – 3.02; На базе «Правого сектора» формируется политический проект с перспективой представительства в новой ВР // <http://rus.newsru.ua>. – 2014. – 3.02).*

О. Ворошилов, старш. науч. сотр.«СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Терракты на стратегических объектах Украины: реальна ли угроза?

В 20-х числах января в ряде украинских СМИ, а также в соцсетях, появились сообщения о том, что на ряде отечественных стратегических объектов (АЭС, ГЭС, объектов ГТС и т. п.) возможно проведение террористических актов.

Одним из первых такую информацию озвучил исполняющий обязанности министра энергетики и угольной промышленности Э. Ставицкий, который дважды выступал с заявлениями об угрозе захвата стратегически важных энергетических объектов Украины. В частности он заявил, что 24 января прошло сообщение о попытке захвата Ровенской АЭС, а также 25 января была попытка захвата здания Минэнергоуля.

После этого Министерство энергетики и угольной промышленности Украины усилило охрану атомных электростанций в связи с обострением политического противостояния в стране.

Также, по словам Э. Ставицкого, участились анонимные звонки о заминировании стратегически важных энергетических и газотранспортных объектов и предприятий, являющихся крайне важными для жизнеобеспечения страны.

Кроме того, сообщил министр, была реальная угроза террористического акта на крупнейшей гидроэлектростанции Украины «ДнепроГЭС», ликвидировать которую удалось благодаря скоординированным действиям служб ЧС, безопасности и Минэнерго. При этом говорить на тему минирования станции министр отказался, сославшись на интересы следствия. По словам Э. Ставицкого, правоохранные органы «устанавливают исполнителей и заказчиков этой преступной акции». Более детальной информацией относительно того, что это за акции, СМИ не располагают.

27 января об опасности терактов на стратегических объектах предупредила и Служба безопасности Украины. «Послед-

ние события в государстве привели к напряженности в обществе вследствие противоправных действий отдельных радикально настроенных организаций и граждан. Наряду с проявлениями экстремизма участились анонимные угрозы подрыва гидроэлектростанций, а также объектов атомной энергетики, повреждение которых может иметь непредвиденные особенно тяжелые последствия для населения Украины и соседних государств», – говорилось в сообщении на сайте ведомства.

Также в СБУ добавили, что события, происходящие вокруг объектов национальной энергосистемы, негативно влияют на уровень безопасности страны.

Служба напомнила, что возможное уничтожение или захват объектов, которые имеют важное оборонное или хозяйственное значение, грозит наказанием в виде лишения свободы сроком до 15 лет по статьям «диверсия» и «теракт».

Несколько позже в СМИ прошла информация о том, что сотрудники СБУ задержали в Днепропетровской области двух подозреваемых в подготовке теракта на объекте энергетики. Об этом, в частности, на пресс-конференции сообщил начальник регионального управления ведомства В. Воропай. «В настоящее время задержаны двое членов этой группы. По данному факту следователями открыто уголовное производство», – проинформировал В. Воропай. Он добавил, что производство открыто по статье о подготовке теракта. В ходе обысков по месту жительства подозреваемых правоохранители изъяли две толовые пашки, две гранаты, боеприпасы времен Второй мировой войны, а также компьютерную технику.

Впрочем, наибольшее количество сообщений касалось «планов захвата» Ровенской АЭС, о чем «стало известно со слов одного из представителей Службы физической защиты атомной электростанции». «Попыток непосредственного физического проникновения на территорию АЭС мы пока не зафиксировали. Но знаем о том, что на сотрудников, которые подчинены заместителю главного директора по физической защите и режиму (а это три службы), а также на их семьи оказывается давление с целью добиться помощи в подготовке такой попытки», – сообщил источник. По его словам, к

подготовке захвата объекта могут быть причастны те же люди, которые ранее заняли здание Ровенской ОГА.

О том, что планируется захват Ровенской АЭС, говорится и в видеообращении «бывшего спецназовца и бандита А. Шекени, известного в бандитской среде как Полковник», которое появилось в сети Интернет. «В настоящее время в городе Киеве находится 30 иностранных граждан, сербов по национальности, указанные лица являются профессиональными инструкторами ЦРУ США. ...Указанные лица должны дестабилизировать ситуацию в Украине, создав таким образом предпосылки для введения на территорию страны войск НАТО. Для этого будут сделаны следующие шаги: захват Ровенской атомной станции и ликвидация одного из лидеров оппозиции, возможно В. Кличко или О. Тягнибока», – заявляет А. Шекеня.

На эту же тему высказался и член политсовета Партии регионов, заместитель главы фракции ПР О. Царев: «Согласно срочной информации, полученной из Ровно, экстремисты пытались захватить Ровенскую АЭС. Были попытки запугать сотрудников АЭС, давить на их семьи с требованием обеспечить себе допуск на территорию станции. Нужно отметить, что захват атомной станции может послужить поводом для ввода в Украину войск НАТО якобы с целью защиты ядерного объекта, который несет потенциальную угрозу всему миру. Кстати, раньше прошла информация, что два американских военных корабля зашли в Чёрное море. Они находятся наготове в его акватории якобы для того, чтобы обеспечить безопасность, если возникнет экстренная ситуация во время зимних Олимпийских игр в Сочи. Вы верите в то, что россиянам понадобилась помощь Америки? Я – нет».

Впрочем, озвучивается и точка зрения о том, что угроза терактов инспирируется не западными спецслужбами, а российской ФСБ. Так, например, блогер О. Леусенко пишет о том, что возможен теракт на одном из украинских ПГХ, скорее всего на газопроводе «Союз» в Харьковской области. «Теракт будет представлен как действия экстремистов, чтобы “снять Украину с газовой иглы”. Скорее всего, подставлен будет

“Правый сектор”, как наиболее известное и тем самым опасное радикальное объединение. Не исключено, что некоторые из лидеров организации завербованы и действительно возьмут на себя ответственность. Последствия: удар по Украине и Европе, которая закупает газ через украинскую ГТС. Давление на Европу. Реальный предлог для введения российских войск в Украину, для охраны стратегических объектов. Возможно – введение чрезвычайного положения в стране. Это их последний шанс продать так называемый “российский сценарий”. Спецслужбы используют методы, некогда использованные против них – теракт на Северо-Ставропольском ПГХ 2009 года, в котором тоже обвиняли Украину», – считает О. Леусенко.

Со своей стороны, специалисты Министерства энергетики и угольной промышленности считают маловероятным захват атомных электростанций Украины, несмотря на заявления главы министерства о возможных попытках вмешательства извне в работу ядерных объектов. Об этом, в частности, заявил директор департамента ядерной энергетики и атомной промышленности Минэнергоугля П. Чернов в ходе круглого стола «Теракты на электростанциях: реальна ли угроза?», организованном Центром исследований энергетики.

«За охрану электростанций отвечают внутренние войска. Сегодня степень готовности охраны повышена до 2 (повышенного) с 3 существующих. Усилены наряды на постах охраны, усилен контроль со стороны органов регулирования. Ситуация полностью контролируемая», – заявил П. Чернов. По его мнению, нет смысла рассматривать даже малейшую вероятность внешней угрозы для отечественных электростанций. «Система физической защиты, система ядерной безопасности атомных электростанций построена таким образом, что любой ядерный инцидент исключается даже в случае гипотетических нападений на станцию», – отметил П. Чернов.

Такого же мнения придерживаются и другие эксперты. «Мне трудно представить, как это возможно, поскольку реактор очень надежно защищен. Поэтому вероятность того, что атомная станция станет источником загрязнения территории, просто отсутствует», – считает В. Купный, который в свое

время занимал должности директора Запорожской АЭС, главного инженера Белоярский АЭС и был руководителем объекта «Укрытие».

Как отмечается в пресс-релизе, на АЭС существует большое количество автоматических систем защиты, которые срабатывают при любой нештатной ситуации. «Кроме того, нельзя что-то сделать с электростанцией удаленно. Все станции отключены от Интернета – это требование МАГАТЭ», – сообщил заместитель генерального директора Центра исследования энергетики В. Гламаздин.

Следует также отметить, что свою обеспокоенность сложившейся ситуацией выразила российская сторона. Так, зампред правления «Газпрома» А. Медведев в интервью «России 24» заявил, что волнения в Украине создают увеличенные риски для транзита газа в Европу как технологического, так и чрезвычайного характера. «Мы, как люди, которые занимаются бизнесом, конечно, обеспокоены нестабильной ситуацией в Украине. Тем более прозвучали заявления о том, что газотранспортная система Украины может быть подвергнута атакам экстремистов. И, конечно, это очень тревожно», – констатировал он.

Со своей стороны, российские эксперты полагают, что беспорядки в Украине ставят под угрозу в том числе российские поставки газа в Европу, которые не удастся целиком восполнить за счет альтернативных маршрутов. Поэтому прогнозируется, что риск срыва украинского транзита может ускорить переговоры по «Южному потоку». Отмечается, что в случае захвата объектов украинской газотранспортной системы «разбираться» с Европой и улаживать невыполнение контрактных обязательств все равно придется именно России.

«Риски нарушения газового транзита увеличиваются. К государственным рискам, с которыми мы уже привыкли бороться, присоединяется и террористическая угроза. Впрочем, пока это одни разговоры. Захват трубопровода – это очень серьезный шаг, оппозиция вряд ли на него решится. Что касается возможных перебоев газовых поставок в Европу – к сожалению, европейское сообщество будет винить в этом именно

Россию», – уверен ведущий эксперт Союза нефтегазопромышленников России Р. Танкаев. «С другой стороны, что бы ни говорили в ЕС, голосование Европы кошельком показывает, что альтернативные проекты “Газпрома”, такие как “Южный поток”, все-таки являются для нее приоритетными. И в этом отношении ситуация на Украине говорит в пользу “Южного потока”», – рассуждает Р. Танкаев.

Директор Института национальной энергетики С. Правосудов тоже считает, что обострение ситуации в Украине может ускорить развитие других проектов «Газпрома». Если будут происходить попытки захвата объектов газотранспортной системы Украины, то они будут жестко пресекаться как властями, так и оппозицией, надеется эксперт. «Однако политическая нестабильность Украины автоматически вызовет обеспокоенность покупателей российского газа. Они будут выступать за скорейшее строительство альтернативных газопроводов и начнут оказывать давление на Еврокомиссию», – полагает С. Правосудов.

В случае нарушения украинского транзита Россия найдет другие возможности поставок газа, однако полностью компенсировать украинские мощности она все же не сможет, уверен партнер консалтинговой компании RusEnergy М. Крутихин. «У нас есть альтернативные ресурсы для поставки газа в Европу – “Северный поток” заполнен меньше чем наполовину, к тому же можно увеличить прокачку через Белоруссию и Польшу. Мы сможем восполнить значительную часть украинских транзитных мощностей, но не все», – говорит эксперт. Пока беспорядки никак не повлияли на поставки, говорит М. Крутихин. Однако в данной ситуации трудно что-то предсказывать, не исключен форс-мажор.

Вопрос о том, кому может быть выгодна эскалация напряженности вокруг отечественных стратегических объектов в самой Украине, пытается анализировать политолог и историк Л. Вершинин. «Давайте возьмём за основу, что властям зачем-то нужно, чтобы тревожная новость пошла в и без того крепко возбуждённый народ, – предлагает эксперт. – Если так, то варианта два: либо правда, и тогда у Киева есть все основания

закручивать гайки (то есть вводить ЧП), – либо “как бы правда”, и тогда у Киева опять же есть основания закручивать гайки (то есть вводить ЧП). Почти одинаково. Но есть и разница. В первом случае, приходится признать, что подполье на случай проигрыша подготовило реальную схему диверсий. Возможно ли это? Полагаю, да. Вообще, на просторах экс-СССР ...продаётся если и не всё, то слишком многое, и вероятность наличия “спящих кротов” на АЭС, скажем, в РФ, я бы, наверное, определил где-то в 5 %. А в Украине так и гораздо выше. ...И если это так, тогда без и ЧП, и жёстких зачисток “внутренней” (боевики) и “внешней” (люди на грантах) не обойтись. Во втором случае естественным образом следует вывод, что власть, правильно понимая как разветвлённость и опасность подполья, так и жёсткий лимит времени, имеющийся на восстановление порядка, решила устроить маленькую, но серьёзную инсценировку, чтобы получить моральное и юридическое право на введение ЧП и жёсткие превентивные зачистки».

Л. Вершинин приходит к выводу, что ближе к истине первый вариант. В этой связи эксперт вспоминает «прогремевшую было в самый пик путча, но тут же замыленную информацию о возможности террористического акта на Ровенской АЭС. Поступила она из двух параллельных источников: от депутата О. Царёва (а он, как показали события, ошибается редко либо, видимо, имеет надёжный источник инсайда) и “снизу”, от работников РАЭС, встревоженных непонятным шевелением вокруг их объекта. И при всём том, что тогда, 24 января, когда администрации как бы падали одна за другой, властям, по логике, был полный смысл объявить новость погромче, чтобы сменить акценты с Грушевского на угрозу, опасную для всех, – информацию с РАЭС практически заткнули. Тут же заверив, что, дескать, всё в полном порядке, но при этом аккуратно, без всякой помпы (sic!) переведа и объект в Ровно, и другие на специальный охраны».

В целом же оценки того, насколько реальной является угроза осуществления терактов на украинских стратегических объектах, довольно сильно варьируются, как и ответы на во-

прос «Кому это выгодно?» – власти (для введення чрезвычайного положення и подавлення выступлений противников режима), оппозиции (для усиления давления на власть) или же зарубежным спецслужбам (для получения предлога введення войск на территорию Украины).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак наголошує, що питання внесення змін до Конституції має розглядатися відповідно до Основного закону й чинного законодавства.

В інтерв'ю телеканалу «Рада» 10 лютого В. Рибак зазначив, що всі пропозиції щодо внесення змін, які надходять від фракцій, а також напрацювання Конституційної Асамблеї потребують узгодження і винесення на розгляд парламенту відповідно до процедури, яка визначена в Основному законі. «Неможливо ухвалити зміни до Конституції за один день, – заявив він. – Їх потрібно приймати згідно із законодавством і згідно з Конституцією України, де чітко розписано, що треба робити». При цьому В. Рибак не виключив, що деякі питання потребуватимуть винесення на референдум.

Голова Верховної Ради нагадав, що він підписав розпорядження про створення робочої групи уповноважених представників депутатських фракцій з напрацювання узгодженого законопроекту про внесення змін до Конституції України. За його словами, робоча група провела своє засідання минулої п'ятниці. «Було багато зауважень, є напрацювання в усіх фракціях», – сказав В. Рибак.

Разом з тим керівник парламенту зауважив на розбіжності позицій опозиційних фракцій щодо внесення змін до Конституції. «Є розбіжності між позицією фракцій УДАР і “Батьківщина”, фракція “Свобода” каже, що підтримує “Батьківщину”, але узгоджених дій немає, пропозицій немає, – сказав В. Рибак. – Сьогодні новий тиждень, і ніхто над Конституцією не працює». За словами В. Рибак, керівник робочої групи «не може її зібрати, оскільки немає чого розглядати».

Голова Верховної Ради також заявив, що не можна ставити розгляд соціально важливих законопроектів у залежність від внесення змін до Основного закону. За його словами, у парламенті зареєстровано 2100 законів від різних суб'єктів законодавчої ініціативи, 700 законопроектів розглянуті комітетами, у тому числі такі, що потребують першочергового розгляду. «Але Верховну Раду сьогодні перетворюють на якийсь мітинг, куди можна прийти помітингувати, а потім піти займатися своїми проблемами», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.02).

Відповідно до домовленостей керівників депутатських фракцій за дорученням Голови Верховної Ради України В. Рибка 7 лютого 2014 р. відбулася організаційна нарада уповноважених представників депутатських фракцій з опрацювання пропозицій щодо внесення змін до Конституції України.

За результатами цієї наради було погоджено графік опрацювання пропозицій щодо внесення змін до Конституції України, а також щодо подання депутатськими фракціями своїх пропозицій до 9 лютого 2014 р., які будуть зведені в порівняльну таблицю.

Представник фракції Партії регіонів М.Чечетов наголосив, що його фракція не буде вносити свій варіант змін. Водночас він підкреслив, що готові розглянути узгоджені пропозиції, внесені іншими фракціями.

Чергова нарада уповноважених представників депутатських фракцій з напрацювання узгодженого законопроекту про внесення змін до Конституції України у понеділок, 10 лютого, не відбулася. Засідання не відбулося з огляду на розбіжність позицій фракцій УДАР і «Батьківщина» щодо внесення змін до Основного закону (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 7.02).

Текст змін до Конституції, напрацьований фракцією «Батьківщина», був розданий представникам усіх фракцій,

і на сьогодні триває робота з їх узгодження на рівні експертних груп. Про це повідомляє прес-служба політсили.

У «Батьківщині» зазначають, що їхній законопроект передбачає істотне обмеження повноважень Президента для забезпечення країни від загрози диктатури, хто б не обіймав посаду глави держави. «Ці зміни відповідають європейській практиці та рекомендаціям Венеціанської комісії і являють собою модель класичної парламентсько-президентської республіки», – кажуть у партії.

«Партнери “Батьківщини” з фракції УДАР мають ряд зауважень щодо повноважень Президента, наполягаючи на їх розширенні, з чим ми категорично не можемо погодитися, враховуючи позицію Майдану і негативний досвід сучасної історії України», – сказано в повідомленні. У партії «Батьківщина» зазначають, що проводять консультації з цього приводу і розраховують на голосування за спільний проект нової Конституції вже цього тижня на позачерговій сесії Верховної Ради (***Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 10.02).***

Лідер фракції УДАР В. Кличко вважає, що Україна має повернутися до Конституції 2004 р. шляхом скасування Конституційним Судом свого рішення від 2010 р. Про це політик заявив в ефірі програми «Свобода слова» на ICTV.

«У першу чергу ми повинні повернутися до Конституції 2004 р. Це можна зробити дуже швидко, і Конституційний Суд має скасувати своє незаконне рішення від 2010 р., – сказав В. Кличко. – Ми маємо повернутися до Конституції 2004 р., а потім формувати перехідний технічний уряд, який візьме на себе програму реформ у країні. За цей час у нас буде час узгодити нову Конституцію з усіма політичними силами, знайти баланс, прописати, щоб ця Конституція була досконалою» (***Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 10.02).***

А. Яценюк закликає ухвалити текст Конституції 2004 р. без поправок. «Батьківщина» збиратиме підписи для

внесення у Верховну Раду тексту Конституції 2004 р. без правок, яких вимагала Венеціанська комісія. Про це лідер фракції А. Яценюк заявив в ефірі 5 каналу.

«Так як почалася дискусія, я хочу офіційно заявити, що фракція “Батьківщина” звертається до наших побратимів з опозиції із завтрашнього дня зібрати 150 підписів, як того вимагає чинна Конституція, під редакцією Конституції 2004 р. без будь-яких доповнень і правок, які від нас вимагала Венеціанська комісія, – сказав А. Яценюк. – Потім переробимо, допрацюємо і дошліфуємо українську Конституцію.

А зараз, щоб не було дискусії, проти якої я категорично виступаю і яку наші політичні опоненти використовують проти опозиції, із завтрашнього дня ми беремо Конституцію 2004 р., збираємо 150 підписів під цією Конституцією й остаточно ставимо крапку в тому питанні, яку Конституцію вимагає Майдан».

Крім того, він зазначив, що опозиція готова до позачергової сесії Верховної Ради (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 10.02).

Депутат П. Порошенко вважає, що Рада Майдану прийде до спільної позиції щодо Конституції та може ухвалити відповідне рішення у вівторок. Про це він заявив в ефірі Громадського ТБ.

П. Порошенко вважає «абсолютно реальним» повернення до Конституції 2004 р. Він повідомив також, що єврокомісар Ш. Фюле, який прибуває у вівторок до Києва, у середу говоритиме з Президентом України саме про конституційні зміни. Депутат підкреслив, що ЄС висуває досить жорсткі вимоги щодо цього переговорного процесу. П. Порошенко наполягає, що повернення до Конституції має відбутися якнайшвидше, тому що на сьогодні йдеться навіть не про політичну кризу, а кризу держави. «Україна ризикує втратити свій суверенітет через політичне рішення щодо зміни Конституції», – сказав він.

Як відомо, УДАР і «Батьківщина» сформуvalи свої пропозиції щодо змін до Конституції, які мають багато розбіжностей.

тей. Фракції працюють над узгодженим проектом змін до закону (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 10.02).

Закон про амністію виконується українською владою послідовно й повною мірою. На цьому наголосив 10 лютого Голова Верховної Ради України В. Рибак в інтерв'ю телеканалу «Рада».

Він повідомив, що звернувся до Генерального прокурора поінформувати керівництво парламенту щодо цього питання, бо «є заяви ряду лідерів радикальних угруповань з Майдану, що закон про амністію не виконується».

«За інформацією, яка надійшла вчора, йде послідовне звільнення затриманих під час сутичок і протистояння», – сказав В. Рибак. Він зауважив, що, за повідомленням безпосередньо опозиціонерів, затриманими лишаються близько 50 осіб, а понад 200 людей уже вийшли на волю з місць, де вони утримувалися. Керівник парламенту висловив переконання, що всі, хто за ґратами через участь в акціях, будуть звільнені, кримінальне переслідування буде завершено, «щоб нікого не переслідували слідчі органи». При цьому В. Рибак зазначив, що мітингувальники також повинні виконувати свої зобов'язання: розблокувати приміщення державних установ, обласних адміністрацій, вул. Грушевського. «Влада й органи місцевого самоврядування повинні працювати», – зазначив він.

Свої зобов'язання щодо виконання закону про амністію мають виконати обидві сторони – як влада, так й опозиція, підсумував В. Рибак (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.02).

У Верховній Раді відбулося засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО.

У заході взяли участь члени делегації Парламентської асамблеї НАТО, члени постійної делегації Верховної Ради України у ПА НАТО, народні депутати України, урядовці, представники міністерств і відомств, громадські діячі.

Співголова Міжпарламентської ради Україна – НАТО, заступник Голови Верховної Ради України Р. Кошулинський, відкриваючи засідання, зазначив, що співпраця українських і європейських парламентарів поновлюється. Він нагадав, що її базовим інструментом ось уже шостий рік поспіль є Національна програма Україна – НАТО, лівова частка якої становить цивільна, а не військова частина. «Засадами Програми передбачаються такі внутрішні завдання Україні, як зміцнення демократичних інститутів, захист свобод і прав людини, свобода слова, боротьба з корупцією, боротьба з фінансовою злочинністю, що є сьогодні вкрай загостреними питаннями для України», – наголосив він.

Співголова Міжпарламентської ради, голова Парламентської асамблеї НАТО Х. Бейлі зазначив, що це перше засідання після липня 2012 р. Також він зазначив, що український народ, його представники з різних політичних партій, а також влада чітко сказали, що майбутнє України в Європі. Голова ПА НАТО зазначив, що європейська спільнота готова підтримати будь-яких лідерів, які готові повести український народ до кращого майбутнього. «Ми в ПА віримо в діалог, тому що відсутність діалогу призводить до конфронтації, навіть до ворожнечі, посилює політичну поляризацію і розкол у суспільстві. Відсутність діалогу є головним фактором, який лежить сьогодні в основі кризи в Україні», – наголосив Х. Бейлі. За його словами, «криза далеко ще не розв'язана і можливість найгіршого сценарію не зникла, але є позитивні ознаки: український парламент скасував деякі закони і проголосував закон про амністію».

Співголова Міжпарламентської ради висловив сподівання, що представники влади й суспільства зможуть знайти порозуміння, досягти компромісу, щоб країна йшла нормальним демократичним шляхом.

Х. Бейлі зазначив, що європейські парламентарі протягом двох днів зустрічатимуться з ключовими учасниками політичної кризи, а також розглянуть питання відносин між Україною та НАТО.

Голова постійної делегації Верховної Ради України в НАТО В. Олійник зазначив, що у Верховній Раді цінують співпрацю з

НАТО за всіма напрямками й цінують усі добрі поради. Водночас він зауважив, що «кожен з вас навряд чи вітає пряме втручання у внутрішні справи як України, так і кожної країни Європи, зокрема щодо формування уряду». «Ми категорично проти такого втручання з боку країн ЄС, США, Росії», – наголосив він.

В. Олійник зазначив, що причини політичної кризи в Україні значно глибші, ніж про них говорять. Він підтримав колег у тому, що необхідно зупинити спроби, пов'язані з насильницьким шляхом, вирішити всі проблеми – тобто за введення мораторію. За його словами, вихід з цієї ситуації немає простого рішення. «Навіть перевибори дадуть таку ж саму владу, тільки інші обличчя. Бо сім раз в Україні обирали парламент і сім раз ми не задоволені своїм вибором. А значить, є щось таке, що закладає механізм безвідповідальності депутатів і парламенту в цілому. Без хорошої конституційної реформи нам не обійтися. Про це треба говорити відверто. Не повернення, бо повернення нічого не дає. Є добрі напрацювання Конституційної Асамблеї, які можуть лягти в основу конституційної реформи», – наголосив він.

Голова постійної делегації вважає, що наступним кроком може бути зміна механізму призначення і звільнення суддів.

Європейські парламентарі у виступах наголошували на тому, що їх цікавлять глибинні причини української політичної кризи, оскільки вони недостатньо розглядаються й обговорюються. Це ж, на їхню думку, може дати чітку відповідь і напрацювати необхідні кроки для виходу з кризи.

Члени делегації Парламентської асамблеї НАТО протягом двох днів візьмуть участь в інших заходах, на яких, зокрема, розглядатимуться політичні та військово-оборонні аспекти виконання Річної національної програми Україна – НАТО на 2013 рік тощо (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.02*).

Комітет з питань національної безпеки і оборони ухвалив заяву щодо ситуації в Україні. Члени комітету, виходячи з того, що дедалі більше події в Україні вже переростають

у загрози національній безпеці держави та її територіальній цілісності, що ці загрози і виклики значно підсилюються глибокою економічною кризою в державі та погіршенням загальних настроїв і соціального становища більшості наших громадян, закликали сторони конфлікту до розумного і швидкого компромісу на основі державних інтересів і категорично застерігають їх від будь-яких рішень і дій силового чи протиправного характеру.

Комітет звернув увагу всіх громадян України, насамперед військовослужбовців, осіб начальницького й рядового складу органів сектору безпеки й оборони держави, діяти виключно в межах і спосіб, визначений Конституцією й законами України. «Рішуче засуджуючи заяви та заклики сепаратистського характеру, комітет вимагає від місцевих органів державної влади негайно привести усі свої рішення у відповідність до Конституції і законів України, не допускати дій, що несуть загрозу протистояння і розколу країни. А також пропонує всім учасникам політичного процесу утримуватися від розмов та закликів щодо запровадження режиму надзвичайного стану в державі, оскільки це каталізує поглиблення протистояння з можливими трагічними наслідками для України», – зазначається в заяві.

Комітет закликав до невідкладних консультацій з питання формування уряду України, склад якого б дістав суспільну підтримку й був спроможним до рішучих дій для виправлення економічної ситуації й реалізації комплексу заходів захисту найбільш вразливих категорій українських громадян.

Комітет також закликав народних депутатів України, незалежно від партійної чи фракційної належності, персонально усвідомити всю складність моменту й діяти відповідально, у тому числі й для того, щоб не допустити втручання будь-яких зовнішніх сторін для вирішення цієї гострої політичної кризи в Україні.

Заяву підтримали 11 членів комітету (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 7.02*).

Комітет з питань науки і освіти підтримує проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо модернізації бібліотек і розвитку бібліотечної справи).

Законопроектом (реєстр. № 2849) пропонується внести зміни до законів: «Про бібліотеки та бібліотечну справу», «Про авторське право і суміжні права», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», «Про обов'язковий примірник документів», «Про видавничу справу».

Метою проекту закону є закріплення на законодавчому рівні правових норм, які сприятимуть модернізації бібліотек, розвитку бібліотечної справи, поповненню бібліотечних фондів, у тому числі й документами з рельєфно-крапковим шрифтом для сліпих, пристосуванню бібліотек для користування їхніми послугами людьми з особливими потребами, технічному й технологічному переоснащенню бібліотек, популяризації вітчизняного книговидавництва, створенню і функціонуванню електронних бібліотек (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).* – 2014. – 10.02).

Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів підтримує проект закону про внесення зміни до ст. 44 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (щодо видачі пенсійного посвідчення).

На засіданні зазначалося, що законопроектом (реєстр. № 3743) з метою забезпечення реалізації Закону України «Про адміністративні послуги», відповідно до норм якого основні вимоги до регулювання надання адміністративних послуг мають встановлюватися виключно законами, пропонується внести зміни до ст. 44 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», якими передбачити, що особам, яким призначено пенсію, органи Пенсійного фонду видають пенсійні посвідчення. Видача пенсійного посвідчення здійснюється безоплатно. Порядок видачі й зразок пенсійного посвідчення затверджуються Кабінетом Міністрів України

**(Офіційний портал Верховної Ради України
(<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.02).**

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту дітей і підтримки сімей з дітьми.

Як зазначалося під час обговорення, документом (реєстр. № 3651) пропонується запровадити механізм реалізації передбаченої Сімейним кодексом України патронатної форми виховання дітей, а також передбачити заходи державної підтримки дітей у сім'ях патронатних вихователів шляхом внесення змін до ряду чинних законодавчих актів України.

Згідно з проектом, усі дії щодо дитини, яка опинилася в складних життєвих обставинах, мають спрямовуватися на захист прав й інтересів дитини, усунення ризиків і забезпечення безпечних умов її утримання і виховання в своїй сім'ї чи в умовах, максимально наближених до сімейних, надання їй та її батькам комплексу необхідних послуг і соціальної допомоги, які визначені законодавством.

Законопроект містить також норму, відповідно до якої, якщо у зв'язку зі складними життєвими обставинами дитина тимчасово не проживає чи не може проживати зі своїми батьками, її догляд і виховання можуть здійснювати сім'я родичів, знайомих, патронатних вихователів; центри соціально-психологічної реабілітації дітей, притулки для дітей служб у справах дітей, інші спеціальні установи для дітей (незалежно від суб'єкта права власності й підпорядкування), у яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання й реабілітації дитини у відповідності до її потреб.

Один з авторів законопроекту народний депутат М. Жук під час засідання комітету звернув увагу присутніх на те, що запропоновані пропозиції спрямовані на запобігання соціальному сирітству й забезпеченню права кожної дитини виховуватися в сім'ї.

За його словами, документом планується також визначити повноваження органів виконавчої влади й місцевого самоврядування стосовно розвитку соціальних послуг з підтримки сімей з дітьми, які потрапили в складні життєві обставини; створити правові підстави для тимчасового влаштування дітей у сім'ї патронатних вихователів тощо (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.02).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович привітав В. Семеренко зі здобуттям бронзової медалі на XXII Зимових Олімпійських іграх у Сочі.

«У напруженій боротьбі у спринтерській гонці з біатлону Ви підтвердили високу майстерність, професіоналізм та наполегливість. Переконаний, що здобута Вами бронзова медаль є цінним подарунком мільйонам уболівальників і надихатиме українських спортсменів на гідні результати у змаганнях Олімпіади-2014», – ідеться у вітанні глави держави.

В. Янукович побажав В. Семеренко щастя, здоров'я й нових звершень в ім'я України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 10.02).

У Сочі відбулася зустріч Президента України В. Януковича й президента Швейцарської Конфедерації, діючого голови ОБСЄ Д. Буркхальтера.

Глава Української держави подякував своєму швейцарському колезі за пропозицію щодо надання платформи ОБСЄ для сприяння внутрішньополітичному діалогу влади з представниками опозиції. Президент України зазначив, що наразі актуальним питанням є проведення конституційної реформи. «Її необхідно проводити у чіткому законодавчому полі. Для цього передбачається створення тимчасової спеціальної комісії

Верховної Ради України», – сказав В. Янукович. Він наголосив, що до цієї роботи обов'язково будуть залучені вітчизняні фахівці, експерти Ради Європи, представники Венеціанської комісії, Конституційної Асамблеї й громадянського суспільства.

«Найбільш чутливі питання у разі необхідності будуть винесені на всенародне обговорення», – сказав глава Української держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 7.02).

Перший заступник глави Адміністрації Президента України А. Портнов провів зустріч з комісаром Ради Європи з прав людини Н. Муйжнієксом.

Під час зустрічі в Адміністрації Президента сторони обговорили шляхи врегулювання внутрішньополітичної ситуації в Україні. Окрему увагу було приділено питанням дотримання прав людини в Україні. «Ми ініціюємо, щоб саме авторитетні керівники міжнародних організацій прийшли на допомогу нам у розслідуванні того, що відбувається в Україні. Наша офіційна позиція в тому, що ми просимо допомоги саме в розслідуванні й розв'язанні цієї кризи», – сказав А. Портнов. Він зазначив, що справедлива оцінка повинна бути надана як діям правоохоронних органів, так і діям мітингувальників під час масових акцій.

А. Портнов також поінформував Н. Муйжнієкса про перебіг переговорів між владою та опозицією щодо пошуку шляхів виходу з кризи. Перший заступник глави АПУ розповів про поступки, на які пішла влада, зокрема про відставку уряду, скасування всіх законів, які викликали занепокоєння у європейських колег та української опозиції, і закон про амністію (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 6.02).

Уряд продовжує системну співпрацю в енергетичному секторі з Європейським банком реконструкції і розвитку.

Про це заявив в. о. Прем'єр-міністра України С. Арбузов. «Я хочу подякувати нашим колегам з ЄБРР за системну підтримку енергетичного сектору. Будучи найбільшим інвестором в Україні, банк підтримує нас у реалізації великих проектів в енергетичній галузі. Нам особливо важливо, що кошти виділяються на вигідних для нашої економіки умовах», – заявив він.

У зв'язку з цим С. Арбузов відзначив останнє рішення банку щодо виділення Україні «з підключенням українських банків» 155 млн дол. на підтримку енергетики й малого бізнесу в Україні. З цих коштів, за його словами, 100 млн дол. буде вкладено в розвиток стійких джерел енергії та енергоефективності (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua).* – 2014. – 6.02).

Министерство социальной политики определило основные направления работы на 2014 г. и утвердило план деятельности на 2014–2016 гг. Об этом во время заседания коллегии Минсоцполитики сообщила министр социальной политики Н. Королевская.

Среди основных направлений работы на этот год она отметила погашение задолженности по заработной плате и перед Пенсионным фондом, а также недопущение возникновения новой. «За 2013 г. задолженность по зарплате уменьшилась на 85,5 млн грн. С самого начала года вводим жесткий контроль за погашением и предупреждением задолженности, выполнением графиков. Задача ПФ – до 1 июля на 50 % уменьшить задолженность по платежам, которые оставили в сфере ответственности фонда», – сказала она (*Електронні Вісті (http://elvisti.com).* – 2014. – 6.02).

Пять консорциумов украинских городов получают от Немецкого бюро международного сотрудничества (GIZ) техническую помощь в сумме 4 млн евро.

«Одной из стратегических задач правительства является использование лучшего мирового опыта управления регионами и внедрение энергосберегающих технологий. Сегодня при

поддержке правительства пять консорциумов украинских городов подписали меморандум с Немецким бюро международного сотрудничества для внедрения проекта “Энергоэффективность в общинах”. В рамках этого проекта GIZ предоставит украинским городам техническую помощь на сумму 4 млн евро», – сказал вице-премьер-министр А. Вилкул на торжественном подписании меморандума.

Он отметил, что за прошедший год, благодаря, в том числе, внедрению энергосберегающих технологий, потребление газа на производство тепловой энергии украинскими предприятиями теплокоммунэнерго уменьшено более чем на 6 %. В регионах были реализованы десятки проектов, направленных на энергосбережение. Сейчас с международными финансовыми организациями в Украине уже реализуется четыре крупных проекта общей стоимостью свыше 3 млрд грн (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 6.02).

Міністерство доходів і зборів України й Державний митний комітет Білорусі створюють єдину систему обміну інформацією. Таке рішення було прийнято на черговому засіданні робочої групи з актуалізації регламенту обміну інформацією між Україною й Білоруссю, яке відбулося в Мінську, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу Міндоходів.

Завдяки системі сторони обмінюватимуться попередньою інформацією про товари й транспортні засоби, які переміщуються через українсько-білоруський кордон, що сприятиме подальшому зростанню товарообігу між країнами.

Як зазначають фахівці Міндоходів, упровадження єдиної системи обміну інформацією сприятиме насамперед зменшенню кількості незаконних переміщень. Наявність оперативної інформації від білоруських колег дасть змогу ефективніше використовувати систему аналізу ризиків. Це, у свою чергу, не лише спростить митні процедури й скоротить час на їх проведення, а й посилить економічну безпеку країни. Подібний обмін інформацією вже здійснюється Україною з

митними органами Російської Федерації, Республіки Молдова й Польщі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.02).

У рамках участі в XXII Зимових Олімпійських іграх в Сочі відбулася зустріч в. о. міністра молоді та спорту Р. Сафіулліна й міністра спорту Російської Федерації В. Мутка.

Міністри обговорили питання двостороннього співробітництва та обмінялися досвідом щодо розвитку спорту в обох країнах. Окрему увагу приділили організації масових спортивних заходів. При цьому було відмічено активізацію українсько-російського спортивного співробітництва.

Під час зустрічі підписали Угоду між Міністерством молоді та спорту України та Міністерством спорту Російської Федерації про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту.

Р. Сафіуллін зазначив, що Угода сприятиме поглибленню спортивного співробітництва між Україною та Росією, створить правові засади для здійснення спільних спортивних заходів, зокрема й обміну спортивними делегаціями та досвідом роботи в таких галузях, як боротьба з допінгом, підготовка спортсменів вищих досягнень і розвиток масового спорту (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 8.02).

Виконуючий обов'язки голови МВС В. Захарченко стверджує, що «прямих команд» застосувати силу на Майдані 30 листопада ніхто не давав і що там були не студенти, а люди з «Правого сектору». Таку версію подій ночі на 30 листопада він виклав в інтерв'ю, опублікованому газетою «Комсомольська правда в Україні».

В. Захарченко зазначив, що в листопаді 2013 р. було два «майдани»: на самому майдані Незалежності «мирно стояли студенти», а на Європейській площі люди «переслідували конкретні опозиційні політичні цілі й інтереси». «І тут агресія

проявилася ще 24 листопада, коли були перші напади на міліціонерів. Це залишилося непоміченим і ЗМІ, і громадськістю, але збереглося в наших матеріалах. Задokumentовано й те, як зламали шлагбаум – залізну трубу, якою били наших співробітників під Кабміном, інші негативні події», – заявив він.

Повертаючись до жорстокого розгону 30 листопада, в. о. міністра внутрішніх справ сказав: «29 числа студенти заявили, що припиняють протестні акції. Ближче до опівночі всі почали розходитися. Залишалося близько 500 осіб, але це були вже інші люди – представники так званого “Правого сектору”. Ця радикальна група з’явилася не 19 січня, як багато хто вважає, а проявила себе в перші ж дні протистояння. Як і “Спільна справа”, “Патріот України”, частина ультраз – футбольних фанів. Вони не з’явилися просто так, вони були завжди», – сказав В. Захарченко.

Він не заперечує, що постраждали неповнолітні. «Просто потрібно розуміти, у які організації входили ці діти. Пам’ятаєте відео: 1 грудня на Банковій хлопець у масці б’є ланцюгом бійців внутрішніх військ. Тож ось, йому лише 15 років», – заявив він.

На запитання, хто усе ж таки «перший почав» і чи був наказ «Беркуту» нападати на людей, В. Захарченко відповів: «Ми досліджували всі матеріали, у тому числі й ті, які оприлюднив народний депутат А. Гриценко – про випадково перехоплені радіорозмови, які потрапили до нього. Прямих команд застосувати фізичну силу ніхто не давав. Ішлося про те, що спецпідрозділ “Беркут” почав витісняти мітингувальників. У спецназ полетіло каміння, палаючі палиці, вибухопакети. Формально у співробітників міліції з’явилася право на застосування фізичної сили. Трапилося те, що трапилося».

«Я особисто того ж дня дав свою оцінку: справді була застосована надмірна сила. Слідство веде прокуратура, а всі крапки над і розставить тут суд», – додав він. Також В. Захарченко дав зрозуміти, що, по суті, за це поки що ніхто не покараний. «Законодавець відрегулював соціальні гарантії для співробітників органів внутрішніх справ. Відсторонити від

посади, дисциплінарно покарати має право керівництво МВС. Так я й зробив: відсторонив на час службового розслідування від виконання обов'язків начальника ГУ МВС Києва Коряка, його заступника Федчука й того, хто керував "Беркутом", – сказав він.

«А ухвалювати рішення про їх звільнення, про позбавлення звання можна буде після рішення суду», – додав В. Захарченко. Хоча підозрювали декількох чиновників, він запевнив: «Відповідальність за проведення цих заходів узяв на себе начальник міліції Києва В. Коряк... За нормативними документами усіма операціями у столиці керує винятково начальник ГУ МВС. Він самостійно приймає рішення, ні з ким не погоджуючи» (*Українська правда (www.pravda.com.ua).* – 2014. – 7.02).

У МОЗ України відбулося засідання робочої групи, яка за дорученням в. о. міністра охорони здоров'я України Р. Богатирьової в оперативному режимі розробила заходи, спрямовані на запобігання негативному впливу коливання національної валюти на фармацевтичну галузь країни.

7 лютого під головуванням керівника МОЗ України відбулася нарада за участю операторів фармацевтичного ринку, на якій обговорювалося питання збереження доступності громадян до лікарських засобів в умовах різкої зміни курсу національної валюти. У результаті було створено робочу групу, яка узагальнивши пропозиції учасників наради, запропонувала практичні кроки з врегулювання ситуації.

Як зазначалося під час засідання, на сьогодні оператори ринку не мають механізму, який би дав змогу оперативно перерахувати ціни на ліки, що підлягають державному регулюванню, з огляду на курс гривні. Зокрема, ідеться про лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти, і препарати, включені до пілотних проектів з державного регулювання цін на ліки від гіпертонії й цукрового діабету. За умов, що склалися, представники фармацевтичних підприємств звернули увагу на те, що існують ризики припинення процедур державних

закупівель лікарських засобів і вимивання оборотних коштів у підприємств роздрібної ланки.

Для забезпечення безперебійності процесу державних закупівель і збереження доступності лікарських засобів для населення було вирішено запропонувати зміни до чинних нормативно-правових актів, що діють на сьогодні у сфері державних закупівель медичних препаратів, а також у сфері реалізації пілотних проєктів щодо запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою та цукровим діабетом.

Було запропоновано внести зміни до порядків розрахунків граничних рівнів цін на лікарські засоби, які задіяні в пілотних проєктах – передбачити норму щодо здійснення перерахунку граничних рівнів оптово-відпускних цін у разі зміни індексу цін виробників фармацевтичних препаратів і матеріалів.

Передбачається, що в. о. міністра охорони здоров'я України поінформує Кабінет Міністрів України про ситуацію у сфері забезпечення населення лікарськими засобами й представить пропозиції щодо запобігання кризі на фармацевтичному ринку й збереження доступності медпрепаратів для громадян (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 10.02*).

В Україні триває процес затвердження місцевих бюджетів на 2014 р.

Станом на 8 лютого 2014 р. прийнято 7807 місцевих бюджетів різних рівнів, або 64,6 % їх загальної кількості.

Затверджено всі місцеві бюджети в Дніпропетровській, Київській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Сумській областях і бюджет Севастополя. Прийнято бюджет Києва.

Найбільша кількість бюджетів затверджена в Автономній Республіці Крим (99,7 %), у Донецькій (90,8 %), Запорізькій (90,9 %), Житомирській (84,9 %), Чернівецькій (80,1 %), Херсонській (77,2 %), Харківській (74,4 %), Чернігівській (70,5 %) областях. Із 694 місцевих бюджетів, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом, прийнято 658 місцевих бюджетів, або 94,8 %.

З таких на сьогодні залишаються незатвердженими 36 місцевих бюджетів:

- чотири обласні бюджети (Волинської, Львівської, Тернопільської та Хмельницької областей);

- два міські бюджети міст (республіканського) обласного значення;

- 30 районних бюджетів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 10.02).*

Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації визначено головним виконавцем 13 заходів, які впроваджуються в рамках Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки. Про це заявив голова Держінформнауки В. Семиноженко, доповідаючи уряду про стан виконання проектів зазначеної Державної програми.

Серед важливих проектів, підкреслив В. Семиноженко, встановлення автоматичних ваг на автомобільних дорогах. Обладнання доріг автоматичними ваговими комплексами обумовлене погіршенням стану доріг через недотримання автоперевізниками обмежень осьових навантажень і загальної маси транспортних засобів при здійсненні перевезень. «Тільки за літній період, коли температура повітря істотно піднімається, сума збитків дорожнього господарства на дорогах загального користування становить близько 2 млрд грн на рік, а за зимово-осінній період – близько 5 млрд грн. Встановлення автоматичних ваг на автомобільних дорогах України дасть змогу виявляти і фіксувати порушення правил дорожнього руху, а це дисциплінує перевізників і дасть можливість зберегти дороги від передчасного руйнування», – зазначив голова Держінформнауки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 10.02).*

13 лютого 2014 р. відбудеться підписання тристороннього Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством

екології та природних ресурсів України, Державним агентством України з управління зоною відчуження та компанією VIPIEMME SOLAR SRL.

VIPIEMME SOLAR SRL (Італія) спеціалізується на виробництві, встановленні, обслуговуванні сонячних елементів живлення і є структурним підрозділом компанії VIPIEMME SPA, що постачає послуги з проектування, розробки, виробництва й продажу свинцевих акумуляторів для легких і важких транспортних засобів.

Крім того, VIPIEMME SPA є членом Cobat, консорціуму зі збору, транспортування та утилізації відпрацьованих свинцевих акумуляторів і свинцевих відходів, а також має великий досвід з популяризації необхідності збору й утилізації відпрацьованих батарей (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua). – 2014. – 10.02).*

ПОЛІТИКА

Рада ЄС підтвердила свої зобов'язання підписати Угоду про асоціацію, включаючи глибоку і всеосяжну зону вільної торгівлі так скоро, як Україна буде готова. Про це йдеться у висновках засідання Ради ЄС, прийнятих у рамках засідання, що пройшло в понеділок, 10 лютого, у Брюсселі, передає УНН.

«Рада підкреслює право суверенної держави приймати свої власні рішення щодо зовнішньої політики без зовнішнього тиску», – ідеться у висновках (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2014. – 10.02).*

На офіційному сайті Ради ЄС 10 лютого були оприлюднені висновки засідання щодо українського питання.

Європа, глибоко стурбована кризою в Україні, висловила готовність надати фінансову допомогу після реформ і зазначила, що готова не обмежуватися лише підписанням Угоди про асоціацію. Інформації про застосування санкцій проти України нема, передає УНН.

«Висновки засідання Ради ЄС по Україні. Брюссель, 10 лютого 2014 р.

Рада ЄС ухвалила такі висновки:

1. ЄС з глибокою стурбованістю слідкує за ситуацією і триваючою політичною кризою в Україні і, як і раніше, готова швидко реагувати на будь-яке її погіршення. Рада ЄС стривожена ситуацією з правами людини, у тому числі насильством, випадками зникнення без вісті осіб, тортурами й залякуваннями і висловлює жаль з приводу загибелі й поранення людей з обох сторін.

Рада ЄС закликає всі сторони утримуватися від насильства і відмежуватися від радикальних дій. Влада повинна вжити всіх необхідних заходів для забезпечення дотримання та захисту основних прав громадян України. Будь-які демонстрації повинні здійснюватися мирним шляхом. Безперервні випадки навмисної травлі організаторів та учасників мирних акцій протесту, а також журналістів повинні бути негайно зупинені. Рада, як і раніше, закликає владу належно в прозорий і неупереджений спосіб розслідувати всі акти насильства й притягнути винних до відповідальності. Нинішня атмосфера безкарності, яка дозволяє, щоб такі дії мали місце, має бути врегульована. ЄС також закликає уряд України без затримок призначити свого члена консультативної групи Ради Європи із розслідування таких інцидентів.

2. Рада ЄС вітає нещодавні кроки, зокрема рішення Верховної Ради від 28 січня про відкликання законів, які необґрунтовано обмежують реалізацію основних свобод. Однак необхідні подальші зусилля, щоб знайти довгострокове вирішення нинішньої політичної кризи. ЄС закликає усі сторони шукати шляхом широкого діалогу демократичне рішення, яке б задовольнило сподівання українського народу. ЄС запрошує Україну звернутися до міжнародних механізмів врегулювання криз. Новий і збірний уряд, конституційна реформа, які відновлять баланс сил і підготують платформу для проведення вільних і справедливих президентських виборів, сприятимуть поверненню України на сталий шлях реформ. ЄС готовий надати експертну підтримку в усіх сферах, яких

потрібно, і закликає Україну також опиратися на досвід міжнародних організацій, таких як Рада Європи, ОБСЄ та ООН. ЄС високо оцінює зусилля діючого голови ОБСЄ та його пропозицію про підтримку.

3. ЄС, як і раніше, виявляє прихильність курсу реформ в Україні. Грунтуючись на діяльності нового українського уряду, який здійснюватиме економічні та політичні реформи, ЄС готовий і далі продовжувати свої зусилля з міжнародним співтовариством і міжнародними фінансовими інститутами, щоб допомогти Україні на загальноприйнятих умовах знайти сталий вихід з важкого економічного становища. Рада пропонує високому представнику та комісії продовжувати зусилля в цьому напрямі.

4. Рада високо оцінює невтомні зусилля високого представника та комісії щодо сприяння діалогу між сторонами в Україні. ЄС продовжуватиме активно займатися українським питанням і підтримувати свою присутність на високому рівні, аби допомогти зацікавленим сторонам у їхніх зусиллях щодо стабілізації ситуації і виведення України з нинішньої кризи.

5. Посилаючись на свої висновки від 10 грудня 2012 р. і Європейської ради 19–20 грудня 2013 р., Рада ЄС знову підтверджує свою прихильність до підписання Угоди про асоціацію та глибоку і всеосяжну зону вільної торгівлі, як тільки Україна буде готовою. Рада ЄС наголошує на праві всіх суверенних держав приймати власні зовнішньополітичні рішення без зайвого зовнішнього тиску. Рада ЄС висловлює свою переконаність у тому, що ця Угода не є кінцевою метою у відносинах України і ЄС» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 10.02).

Совет Европейского Союза на уровне министров иностранных дел не принял решения о введении адресных санкций против украинских властей предержащих, но ЕС будет «быстро готов» к такому шагу в случае ухудшения ситуации в Украине. Как передает собственный корреспондент УНИАН в Брюсселе, об этом заявил министр иностранных

дел Литвы Л. Линкявичус, комментируя заседание Совета ЕС с участием 28 министров иностранных дел, добавив, что ЕС требует создания в Украине широкого по политическому признаку нового правительства с большими полномочиями за счет президентских полномочий.

«Мы согласовали, что реакция Европейского Союза: если ситуация на месте ухудшится – то ЕС прореагирует быстро. Это значит, что мы не планируем что-то делать сейчас, пока мы видим определенные аспекты диалога. Диалог – это единственный путь выхода из этой ситуации. И мы поощряем диалог (между властью и оппозицией)», – сказал Л. Линкявичус, отвечая на вопрос УНИАН.

«У ЕС есть определенные требования – это новое широкое правительство, конституционная реформа, перераспределение власти между Президентом и правительством в пользу правительства и прозрачные демократические выборы. Все это будут положительные признаки для выхода из кризиса, – сказал литовский министр. – Если эти требования будут выполнены – особенно, что касается нового правительства, которое будет готово к реформам, – мы будем и дальше тесно работать с Украиной, а также привлечем международные финансовые институты – МВФ, ЕБРР для возможного финансового пакета помощи. Рано еще говорить о цифрах, но важно помнить, что эта помощь будет иметь условия. Если все эти шаги будут выполнены, то не будет необходимости принимать те меры» (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 11.02).

Европейский парламент призывает институты ЕС и страны-члены подготовить возможные санкции против украинских чиновников и олигархов. Об этом идет речь в резолюции, одобренной большинством депутатов на сессии Европарламента в Страсбурге 6 февраля.

В п. 14 резолюции указано, что Европарламент «призывает институты ЕС и страны-члены предпринять немедленные действия, включая повышенное дипломатическое давление и

подготовку персональных направленных мер (санкции на въезд и замораживание активов и собственности) в отношении тех украинских чиновников, законодателей и их бизнес-спонсоров (олигархов), которые ответственны за силовые разгоны и смерти протестующих, увеличить усилия по прекращению отмывания денег и уклонению от уплаты налогов украинскими компаниями и бизнесменами в европейских банках».

В документе депутаты поприветствовали демократический дух украинского народа, который два месяца продолжает протесты на улицах украинских городов.

Вместе с тем депутаты выразили обеспокоенность силовым противостоянием, осудив нападения на мирных граждан, журналистов, студентов, представителей гражданского общества.

Европарламент призвал представителей манифестантов и власти воздерживаться от использования силы и выразил обеспокоенность действиями как «титушек», так и ультранационалистов.

При этом депутаты потребовали от Президента Украины В. Януковича прекратить использование «Беркута» и других спецподразделений в провокациях, похищениях людей, пытках и избиениях.

Европарламент также призывает Президента В. Януковича приказать остановить такую практику и требует немедленно и безусловного освобождения и политической реабилитации всех демонстрантов и незаконно задержанных политических заключенных, включая Ю. Тимошенко.

Европейский парламент призвал власть и оппозицию начать серьезный диалог с целью деэскалации конфликта, а также выступил за то, чтобы ЕС продолжил играть роль посредника в этом процессе. При этом депутаты считают необходимым создать постоянную миссию Европарламента в Украине, которая могла бы способствовать диалогу между сторонами.

В резолюции также содержится мнение о том, что для решения политического кризиса было бы правильным вернуться к Конституции 2004 г., создать временное правительство и начать подготовку к досрочным выборам. При этом депутаты считают, что ЕС совместно с США и международными финансовыми ин-

ститутами должен подготовить программу финансовой помощи Украине, которая может быть предложена временному правительству для помощи в проведении необходимых экономических реформ. Депутаты также высказались за безвизовый режим для украинцев, более тесное сотрудничество в энергетической сфере и призвали Россию воздерживаться от давления на соседние страны (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2014. – 6.02).

Голова Європейської ради Г. ван Ромпей попередив, щоб американці трималися подалі від України. Про це повідомляє УНН з посиланням на «Польське радіо».

Це – відповідь на недипломатичні зауваження американських політиків, які коментували слабку активність ЄС у справі подій в Україні. Представниця Державного департаменту США В. Нуланд, висловлюючись нецензурно, радила не брати до уваги Брюссель. Її розмову з американським послом у Києві цими днями записано й опубліковано в Інтернеті.

Брюссельські чиновники й дипломати спочатку коментували цей факт неохоче. Канцлер Германії А. Меркель назвала зауваження американської сторони неприйнятними. Європейська комісія мовчала або відмовлялася коментувати.

Тепер голова Європейської ради в заяві бельгійським ЗМІ сказав, що заява асистентки Державного департаменту США є недопустимою. Г. ван Ромпей також перестеріг Вашингтон перед втручанням у спроби вирішення спору в Україні. «Я думаю, що американці не повинні втручатися у справи України. Повинні дозволити нам виконувати нашу роботу. Якщо потрібний медіатор – то, безсумнівно, це завдання для Європейського Союзу», – сказав Г. ван Ромпей, наголошуючи, що чим більше посередників, тим важче владнати ситуацію й довести до закінчення кризи в Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 9.02).

Палата представителів Конгреса США прийняла резолюцію в піддержку виступаючих с протестами

в Украине, сообщили американские СМИ. «Мы призываем правительство Украины проявлять сдержанность, уважать демократические пожелания народа, мы также призываем все стороны воздерживаться от насилия», – говорится в резолюции.

В резолюции также указывается: «Мы выражаем озабоченность сообщениями о том, что Россия стоит за последними перехватами дипломатических переговоров между Америкой и Европой, что является явным нарушением международных норм дипломатии и попыткой разобщения США и Европы». Наблюдатели отмечают, что последнее, скорее всего, связано с появлением в Интернете записи скандального телефонного разговора заместителя госсекретаря США В. Нуланд с американским послом в Украине Дж. Пайетом, в ходе которого В. Нуланд, в частности в нецензурной форме, отозвалась о политике ЕС в отношении Киева.

Западные СМИ высказали предположения, что разговор мог быть перехвачен российской стороной. Госдеп США, однако, заявил, что не располагает «независимой информацией» на этот счет (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 10.02).

В оприлюдненій спільній заяві профільних комісій Нацради Республіки й Палати представників Національних зборів Білорусі наголошується, що в країні «з тривогою стежать за розвитком ситуації в сусідній дружній Україні», стурбовані «серйозною дестабілізацією обстановки в країні» й шкодують за жертвами, до яких призвело силове протистояння, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу Національної ради Республіки Білорусь.

«Виступаємо за врегулювання політичної кризи в Україні шляхом конструктивного, цивілізованого діалогу при безумовному дотриманні принципів верховенства закону і без будь-якого втручання ззовні в справи суверенної держави. У цьому зв'язку вважаємо неприйнятними і контрпродуктивними заяви й дії окремих зарубіжних політиків і структур, які неприкрито втручаються у внутрішньополітичні процеси в Україні», – наголосили в Білорусі.

«Яскравий останній приклад – прийняття Європейським парламентом 6 лютого 2014 р. резолюції щодо України, яка містить упереджені оцінки, а також погрози й заклики до санкцій. Упевнені, що український народ сам зможе знайти вихід із ситуації, що склалася, без будь-яких зовнішніх ультиматумів і тиску», – ідеться в оприлюдненому документі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.02).

На народному віче в неділю, 9 лютого, Майдан підтримав запропоновані «Батьківщиною» базові положення нової Конституції. Їх оголосив зі сцени Майдану голова Політради ВО «Батьківщина» і фракції «Батьківщина» А. Яценюк, передає УНН.

А. Яценюк наголосив, що в Україні повинна бути змінена система. За його словами, має бути встановлена система, за якої «Президент має виконувати волю народу, за якої Президента можна відправити в імпічмент, він позбавляється диктаторських повноважень і не має права призначати уряд».

«Уряд повинна призначати Верховна Рада, яка вибирається народом. Усі члени Кабінету Міністрів повинні призначатися коаліцією парламентських фракцій. Український уряд повинен відправлятися у відставку також Верховною Радою», – підкреслив голова Політради «Батьківщини».

За проектом Основного закону, Президент не матиме права призначати Генерального прокурора, голову СБУ, голову Антимонопольного комітету: «Усі ці права належать парламенту, який отримує ці повноваження від українського народу».

Також документом передбачена спрощена процедура імпічменту Президента, за якою 150 народних депутатів Верховної Ради можуть ініціювати імпічмент «глави держави, який знущається зі свого народу, який знущається зі своєї країни і який скоює злочини по відношенню до своєї держави».

У проекті Конституції, запропонованому «Батьківщиною», також передбачається ліквідація обласних державних адміністрацій: «Вистачить васалів В. Януковича на місцях.

Народ в області має сам вибрати обласну раду, виконавчий комітет і голову цього комітету. Це ваші права, і ці права повинні стати частиною нового Основного закону нашої країни».

А. Яценюк наголосив, що головне в проекті Конституції, який запропонувала «Батьківщина», – це «повернення українському народу права керувати в своїй країні через свій парламент, свій уряд і свого Президента»: «Кожен із них повинен знати: він відповідальний перед народом, він підзвітний народу і якщо народ скаже “так” – він буде керувати, а якщо народ скаже “ні” – всіх із кабінетів» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 9.02).

Лідер фракції УДАР В. Кличко повідомив, що позачергове засідання ВР може відбутися 13 лютого. Про це він сказав, виступаючи на народному віче, на майдані Незалежності в столиці, передає кореспондент УНН.

У свою чергу лідер партії «Свобода» О. Тягнибок закликав українців прийти до ВР під час позачергового засідання. Опозиціонери й надалі наполягають на невідкладному внесенні змін до діючої Конституції (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 9.02).

Протягування через Майдан персональних політпроектів – неприпустимо. Відомо, чим завершилося самопроголошення зі сцени «комендатури Києва», потім «ревкому», інших «авантюр». Таку думку висловив громадський політичний діяч Ю. Луценко, передає УНН з посиланням на пресслужбу «Третьої української республіки».

Особливо небезпечною є неузгоджена з колегами по парламентській опозиції спроба освятити волею Майдану новий, суперпарламентський проект Конституції.

«Невже хтось вважає, що всевладдя Прем'єра набагато краще диктатури Президента? Чи комусь аж так запаморочилося в голові від пропозицій Банкової, що не хочеться відповісти на просте питання “А якщо цим суперповноважним

Прем'єром по протягнутому вами проекту стане “регіонал” – це і буде перемогою демократії? А якщо після перемоги опозиції на президентських виборах цю посаду обійме сам В. Янукович? І хто тоді збалансує корупційний контроль Прем'єра над силовиками, судами й урядом?» – зазначив Ю. Луценко.

За його словами, треба припиняти ці танці опозиційних фракцій з написанням Основного закону на коліні під конкретну кар'єру своїх лідерів.

«Повернення до Конституції 2004 р. – єдино прийнятний компроміс саме тому, що вона встановлює випробуваний чотирма роками реальної політики баланс між гілками влади. Недосконалість тієї системи всі знають. Але нову досконалу Конституцію мають написати не політики, а спеціально обрані народом Конституційні збори. Тільки тоді це буде не змовою старих еліт щодо розподілення портфелів, а дійсно революційною суспільною угодою про нову Україну», – зазначив він
(Українські Національні Новини
(<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 10.02).

Постраждалий активіст Д. Булатов каже, що клопочеться про можливість надання притулку постраждалим «автомайданівцям» у європейських країнах, у тому числі і в Німеччині. Так він прокоментував «Українській правді» інформацію, поширену німецькими ЗМІ, що він прагне переїхати до Німеччини. За його словами, ЗМІ не зовсім коректно трактували суть його звернень.

«Вони стосувалися вивчення можливостей надання притулку постраждалим “автомайданівцям” у європейських країнах, у тому числі і в Німеччині, – каже активіст. – Так, мій батько живе там, але єдиною моєю метою було, є і буде жити в Україні».

Упродовж тижня планується ряд зустрічей активіста з європейськими політиками.

Раніше Deutsche Welle з посиланням на газету Rheinische Post повідомила, що Д. Булатов прагне переїхати до Німеччини. Видання цитувало лист, надісланий міністру закордонних справ ФРН Ф.-В. Штайнмаєру від голови Молодіжної організації європейських консерваторів Б. Петтеринга.

У цьому листі політик розповідає, що спілкувався з Д. Булатовим по телефону. Б. Петтеринг просить главу німецького МЗС посприяти Д. Булатову для отримання посвідки на проживання (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 10.02).

Лідер радикального об'єднання «Правий сектор» Д. Ярош виступив у неділю із заявою, у якій закликав говорити «з режимом тією мовою, котру він розуміє, – мовою сили».

Як ідеться в заяві, поширеній у соціальних мережах, керівництво «Правого сектору» наголошує на важливості «підготовки і, більш за все, здійснення загальнонаціональної мобілізації» з перспективою подальшого блокування урядового кварталу в Києві. «Ми повинні бути готовими у найближчий час повністю заблокувати роботу центральних органів нинішнього режиму», – заявив Д. Ярош.

Об'єднання заявляє, що більшість його вимог не виконали достатньою мірою, зокрема «режим продовжує звільняти заручників, але робить це дуже повільно» і не звільняє затриманих від кримінальної відповідальності. «Відтак зараз ми нічим не зобов'язані до продовження перемир'я. Допоки процес звільнення заручників триватиме, ми намагатимемося не вдаватися до активних дій, проте ніяких гарантій не даємо», – наголосив Д. Ярош (*Радио «Свобода» (http://www.radiosvoboda.org/content/article/25258332.html)*. – 2014. – 10.02).

Партия регионов требует от Генеральной прокуратуры Украины дать правовую оценку действиям лидеров оппозиции, которые приступили к созданию «военизированных формирований», говорится в заявлении пресс-службы политической силы, обнародованном в понедельник.

«В ходе очередного майданного вече руководителями так называемого Штаба национального сопротивления... было публично заявлено о стремлении распространить опыт отрядов “Самообороны Майдана” на территорию всей Украины –

создать всеукраинскую структуру, региональные и местные штабы, сформировать и обучить сотни. Руководить процессом “самооборонизации” всей Украины поручено коменданту Майдана... Парубию», – говорится в заявлении.

В Партии регионов считают, что ситуация в Украине все более напоминает события в Ливии, где «после победы демократии там каждый уважающий себя борец с диктатурой считал необходимым обзавестись отрядом преданных вооруженных сторонников».

«Благодаря стараниям оппозиционных вождей в Украину возвращается эпоха “лихих девяностых”. Именем Майдана будут совершаться противоправные действия. Если раньше хулиганы и прочие нарушители правопорядка могли претендовать исключительно на пару строчек в картотеке МВД, теперь же они будут гордо носить звание участников “активного сопротивления”, будут числиться еще и в реестровых списках майданной самообороны», – отмечается в заявлении.

При этом в Партии регионов напоминают об уголовной ответственности, предусмотренной ст. 260 Уголовного кодекса Украины (создание непредусмотренных законом военизированных или вооруженных формирований) и высказывают убеждение, что международная общественность также даст свою оценку данным инициативам оппозиции.

В Партии регионов также убеждены, что власти США и европейские правительства «вряд ли бы стали безучастно наблюдать, если бы на территории той же Америки, Великобритании или Польши кто-либо вознамерился организовывать какие-либо отряды одетых в камуфляж и вооруженных битами бойцов». «И в Америке, и в Европе, и в Австралии никто и никогда не оправдывает политическими мотивами нарушение закона и правопорядка. Анархия и вседозволенность там не считаются демократией, несут прямую угрозу национальной безопасности», – отмечается в заявлении.

«Граждане Украины без всякой подсказки сами могут дать объективную оценку происходящему, никакие европейские резолюции и ухищрения оппозиционных СМИ не помешают им называть все своими именами. И как бы ни старались

оппозиционные ораторы, для большей части страны бандиты с битами так и останутся бандитами, а толкающие их на противоправные действия провокаторы так и останутся провокаторами», – считают в Партии регионов (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 10.02).

8 февраля в Одессе в конференц-зале гостиницы «Черное море» состоялась встреча ряда политических и общественных организаций Причерноморья пророссийского спектра. В мероприятии приняли участие около 80 представителей Одесской, Николаевской, Херсонской областей, а также лидер Всероссийской партии «Родина», председатель Общественной организации «Конгресс русских общин», депутат Госдумы РФ А. Журавлев и председатель Общественного движения Молдовы «Родина – Евразийский союз» И. Тулянцеv.

В зале также присутствовали помощник депутата Одесского облсовета, эколог Ю. Геращенко, президент одесского БФ «Велес» Е. Кваснюк (сын депутата Одесского горсовета Г. Кваснюка), председатель партии «Киевская Русь» В. Сергачев, активист Блока Н. Витренко И. Рябухин, идеолог партии «Родина» А. Васильев и др.

Модератором выступил председатель Одесской горорганизации «Русское единство» А. Христофоров. Места в президиуме собрания занимали шеф-редактор интернет-проекта «Однако-Евразия» С. Уралов и заместитель председателя правления Союза гражданских инициатив, гендиректор ООО «Евро Украина ЛТД» Н. Стадник.

Основной задачей встречи было объединение пророссийских общественников и подписание манифеста движения «Славянский антифашистский фронт» (САФ), созданного 4 февраля в Симферополе по инициативе украинской политической партии «Русское Единство» и Всероссийской партии «Родина».

Организаторы мероприятия не скрывали, что побудительным мотивом создания САФ стали события на киевском Майдане, которые ими воспринимаются как «неонацистский

уличный мятеж, проходящий под антироссийскими и русофобскими лозунгами», имеющий целью «поссорить два братских народа – русских и украинцев, не допустить интеграционных процессов между Украиной и Россией» и «создать прозападное марионеточное правительство».

Манифест САФ, который был предложен для подписания, ставит цель защитить безопасность, права и свободы «русских граждан Украины и российских соотечественников в любом регионе славянского мира». О защите других славян и не-славян от «фашистской угрозы» речи в документе не идет.

По информации А. Христофорова, манифест САФ подписали около 20 представителей политических и общественных организаций (первым поставил свою подпись атаман Войска верных казаков черноморских им. Б. Хмельницкого О. Дрямин). Не преминул поставить подпись от «Конгресса русских общин» и депутат Госдумы А. Журавлев (*Рупор Одессы* (<http://rupor.od.ua/news/Odessa-Slavyanskij-antifashistskij-front-reshil—029613>)). – 2014. – 10.02).

Губернатор Харьковской области, член Партии регионов М. Добкин в интервью «Фокусу» рассказал, кто станет лидером и инвестором создаваемого союза «Украинский фронт».

По его словам, инициатива сбора принадлежала совету Партии регионов в Харьковской области. «Пригласили общественные организации и от них услышали, что назрела необходимость надпартийной структуры. Это было решение не партии, а общественных организаций, которое поддержали Партия регионов и коммунисты», – информировал М. Добкин, уточнив, что у истоков инициативы стояли Союз ветеранов Афганистана и его руководитель В. Рыжков, организация людей с ограниченными возможностями «Креавита».

По словам губернатора Харьковщины, структура не создана под вождя. «Я взял на себя обязанность помочь зарегистрировать объединение. И как только это сделаю, отойду на второй план, буду на правах рядового участника движения.

И если пригласят, а такое предложение уже поступило, войду в один из совещательных органов управления», – отметил М. Добкин.

В соответствии с его высказываниями, учредителями хотят выступить более 10 организаций. Среди них – «Защитим свой выбор», «Молодые регионы» и Харьковский областной союз ветеранов Афганистана.

«У нас уже лежит более 2 тыс. анкет с реквизитами и контактами будущих активистов. Штаб-квартира будет базироваться в Харькове, а если возникнет необходимость, со временем она перебазировается в Киев. Почему в Харькове? Потому что сегодня в стране два центра противостояния: один в нашем городе, другой – во Львове», – подчеркнул М. Добкин.

По словам чиновника, объединяющиеся в «Украинский фронт» готовы дать отпор экстремистам. «В Харькове не было попытки захвата госучреждений, потому что их пресекли на корню. Какую задачу могли поставить те, кто собирался штурмовать облгосадминистрацию? Они понимали, что не смогут создать народный совет, у них нет поддержки в Харькове. У них другая задача – сделать хорошую картинку для видеокамеры, а потом преподать это как восстание людей в базовых для власти регионах. Дабы не дать такого счастья, мы сработали на упреждение», – резюмировал губернатор Харьковской области (*Сводка Независимых Новостей* (<http://svodka.net/sobitiya/obschestvo-i-kultura/1161973>). – 2014. – 10.02).

В честь 96-й годовщины со дня основания Донецко-Криворожской республики в Донецке объявили о федерализации, а всем желающим раздали паспорта новой республики.

Акцию, в которой приняли участие почти 50 активистов, провели 9 февраля, передает местное издание donbass.ua.

Они собрались в центральной части возле памятника Артему, которого считают основателем и комиссаром народного хозяйства Донецко-Криворожской республики.

Во время митинга активисты обратились к властям города и области вернуться к вопросу восстановления ОКР

(или Малороссии). В руках они держали плакаты: «Нет – евроколонизации», «Галицким фашистам не место в Донбассе», «Палачам ОУН-УПА – вечные проклятия народов», «Донецко-Криворожская республика – территория Российской Федерации», «За правду! За землю русскую! За веру православную!».

По словам выступающих, время федерализации уже наступило – поэтому не стоит медлить. Также активисты митинга гневно осудили действия украинской власти, которая, по их мнению, «идет на поводу у Запада».

Во время проведения акции всем желающим раздали паспорта Донецкой республики с изображением герба России (*donbass.ua* (http://ipress.ua/ru/news/donetsk_zayavyl_o_federalyzatsyy_zhytelyam_razdaly_pasporta_novoy_respublyky_foto_video_45451.html)). – 2014. – 10.02).

Заклики до федералізації України приведуть до втрати незалежності, вважає голова Донецької обласної державної адміністрації А. Шишацький. Про це він заявив 10 лютого на прес-конференції.

«Я вважаю безвідповідальними будь-які заяви щодо сепаратизму та федералізму», – заявив він.

Донецький губернатор переконаний, що зараз країна не готова до зміни форми державного устрою. «Ми разом (усією країною) повинні вибиратися, і потім у спокійній, добрій атмосфері вже про щось міркувати. Федералізм хороший для сильних держав, таких як Федеральна Республіка Німеччина. А ми зараз не можемо собі дозволити грати у федералізм. Це все може погано закінчитися, аж до втрати незалежності», – зазначив А. Шишацький (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/10/7013349/>)). – 2014. – 10.02).

Новое правительство Украины должно быть техническим и способным выработать эффективную программу управления сложной ситуации в экономике. Об этом заявил второй Президент Украины Л. Кучма (1994–2005) в интервью агентству «Интерфакс-Украина».

«Я поддерживаю предложение, что новое правительство в нынешних политических и экономических условиях должно быть чисто техническим. Это должна быть команда профессионалов, которая не будет ориентироваться на те или иные политические силы или фигуры, а сможет взять под контроль нынешнюю социально-экономическую ситуацию в государстве. А эта ситуация, без преувеличения, катастрофическая», – сказал Л. Кучма.

Он убежден, что новое правительство должно «показать реальную ситуацию в экономике и, главное, выработать реальную программу ее исправления», которая будет предусматривать, в том числе, непопулярные меры.

Л. Кучма также считает, что в нынешней ситуации ответственность вместе с правительством должен взять на себя и парламент. «Желательно, чтобы руководил правительством человек без политических амбиций. Если же будет принято решение о формировании «технического» правительства, то, по большому счету, кандидатура его руководителя не имеет принципиального значения. Главное, чтобы она не вызвала категорического неприятия не только в парламенте, но и в обществе в целом, и, желательно, у наших основных внешнеполитических партнеров», – выразил мнение второй Президент. Он предположил, что, возможно, такому правительству необходимо будет предоставить соответствующий статус, например, соответствующим решением парламента при утверждении правительственной программы.

«В любом случае, это правительство должно быть готово принести себя в политическую жертву ради спасения экономики страны», – уверен Л. Кучма (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 10.02).

Несмотря на переход протестов в острую фазу, непосредственное участие в акциях Евромайдана взяли только 17 % граждан. 81 % украинцев остались в стороне от активных действий. Об этом свидетельствуют данные всеукраинского социологического исследования «Об-

щественно-политический кризис в Украине: причины и последствия», проведенного по заказу общественно-политического объединения «Украинский форум» компанией «Рейтинг +».

Согласно результатам соцопроса, большинство украинцев не готовы участвовать в каких-либо акциях протеста (42,33 % согласны принять участие исключительно в мирных митингах и демонстрациях, а еще 13 % – поставить свою подпись под петицией, обращением или открытым письмом). Тех, кто готов к радикальным формам протеста, гораздо меньше. Так, потенциальных участников вооруженного противостояния в Украине только 3 %. Всего лишь 1 % респондентов могли бы лично принять участие в захвате административных зданий и блокировании путей сообщения.

При этом поддерживают Евромайдан около 45 % украинцев, а не поддерживают – 48 %, затруднились ответить – 7 %. Среди причин, по которым часть граждан не поддерживает массовые протесты, доминируют недоверие к лидерам оппозиции, осуждение радикальных форм протеста, опасения потерять экономическую стабильность и разочарование в политике как таковой (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 10.02).

Всеукраїнська громадська організація «Комітет виборців України» презентувала результати загальноукраїнського соціологічного дослідження «Настрій України», проведеного двома соціологічними службами – Центром соціальних та маркетингових досліджень «Социс» і Київським міжнародним інститутом соціології.

Ставлення до акцій протесту

Думки українців щодо акцій протесту розділилися практично порівну. Кількість респондентів, які підтримують протестні настрої громадян становить майже 47 % (26,8 % – повністю підтримують, 20,9 % – скоріше підтримують). Не підтримують протести – 46 % (31,3 % – зовсім не підтримують, 14,8 % – скоріше не підтримують).

Підтримка акцій протесту, %

Повністю підтримую	26,8
Скоріше підтримую	20,9
Скоріше не підтримую	14,8
Зовсім не підтримую	31,3
Важко відповісти	6,3

Переважна більшість опитаних громадян (63,3 %) вважають, що для досягнення позитивного результату протесту потрібно сідати за стіл публічних переговорів із владою і лише 11,1 % думають, що потрібно переходити до застосування сили.

Яким чином потрібно діяти мітингувальникам у відстоюванні своїх прав, %

Сісти за стіл публічних переговорів із владою	63,3
Продовжувати проведення мирних протестів	20,1
Переходити до більш рішучих дій, застосовувати силу	11,1
Важко відповісти	5,5

Також респонденти висловили свою думку щодо того, хто з політиків має стати лідером протестів і взяти на себе керівництво діями проти влади. Найбільше громадян висловилися, щоб таким лідером став В. Кличко (20,4 %), 12,6 % – бачать таким П. Порошенка і 6,3 % – А. Яценюка.

Оскільки таке запитання задавалося всім респондентам (у тому числі тим, хто не підтримує протести), то 41,1 % не змогли відповісти або відмовилися від відповіді.

Хто має стати лідером протесту, %

В. Кличко	20,4
П. Порошенко	12,6
А. Яценюк	6,3
Ю. Тимошенко	5,9
А. Гриценко	3,1
О. Тягнибок	2,9
Ю. Луценко	0,9

О. Ляшко	0,8
В. Ющенко	0,1
Інший лідер	6,6
Важко відповісти, відмова від відповіді	41,1

Електоральні орієнтації українців

Українці демонструють досить високий рівень електоральної активності, адже близько 80 % виборців готові чи скоріше готові взяти участь у волевиявленні. При цьому тих, хто протилежної думки – близько 16 %.

Готовність брати участь у виборах Президента України, %

Точно, ТАК (однозначно, повністю впевнений)	53,7
Скоріше, ТАК (мабуть, напевно)	26,9
Скоріше, НІ (мабуть, напевно)	5,8
Точно, НІ (однозначно, повністю впевнений)	9,2
Важко відповісти	4,4

Щодо електоральних уподобань на рахунок президентських виборів, то виборчі орієнтації українців розділилися наступним чином. Якби вибори Президента України відбулися найближчої неділі, кандидатуру чинного Президента України В. Януковича підтримали б 20,9 %. Другу позицію посідає В. Кличко – 20,1 %, а третю – П. Порошенко – 13,0 %. А. Яценюка в свою чергу, отримує підтримку у вигляді 6,4 % голосів виборців. Лідер КПУ П. Симоненко – 3,8 %, а лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок – 2,8 %.

Близько 28 % виборців заявляють, що не знають кого віддати свій голос та чи взагалі прийшли б на вибори.

Рейтинги потенційних кандидатів на президентських виборах, %

	Серед усіх опитаних	Серед тих, хто має намір прийняти участь у виборах і визначився з кандидатом
В. Янукович	20,9	29,5
В. Кличко	20,1	28,7
П. Порошенко	13,0	18,6

А. Яценюк	6,4	9,2
П. Симоненко	3,8	4,7
О. Тягнибок	2,8	3,8
В. Медведчук	0,5	0,7
Інший кандидат	3,8	4,9
Не приймав би участі у виборах	12,4	–
Відмова від відповіді/ не знаю/ важко сказати	16,4	–

За умови включення до виборчого списку кандидатури Ю. Тимошенко (відповідно виключення зі списку А. Яценюка) голоси українців розподілились би наступним чином. Лідерство утримує В. Янукович – 20,8 %, другу позицію посідає В. Кличко – 16,1 %. Третє місце, відповідно, Ю. Тимошенко – 13,9 %. П. Порошенко отримує підтримку у вигляді 11,2 % виборців. Лідер КПУ П. Симоненко – 3,3 %, а лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок – 2,0 %.

Рейтинги потенційних кандидатів на президентських виборах, за умови участі в голосуванні Ю. Тимошенко, %

	Серед усіх опитаних	Серед тих, хто має намір прийняти участь у виборах і визначився з кандидатом
В. Янукович	20,8	29,2
В. Кличко	16,1	22,8
Ю.Тимошенко	13,9	19,1
П. Порошенко	11,2	15,9
П. Симоненко	3,3	4,3
О. Тягнибок	2,0	2,8
В. Медведчук	0,5	0,6
Інший кандидат	4,0	5,4
Не приймав би участі у виборах	12,5	–
Відмова від відповіді/ не знаю або важко сказати	15,8	–

Щодо політичних уподобань серед партій, то електоральні орієнтації українців розділилися наступним чином: перше місце займає Партія Регіонів та отримує 21,9 % підтримки

населення. Партія УДАР – 17,0 %. ВГО «Батьківщина», на разі, посідає третю позицію – 15,6 %. Партія «Солідарність» залучилась би підтримкою 7,5 % виборців України. КПУ та ВО «Свобода» також мають достатньо вагому підтримку населення – 4,6 та 4,0 % відповідно. Інші партії набирають менше одного відсотка підтримки виборців.

Слід відзначити, що близько чверті виборців заявляють, що не знають за яку партію будуть голосувати та чи взагалі приймуть на виборчі дільниці в день проведення виборів до Верховної Ради України, якби вони відбулися найближчим часом.

Рейтинги політичних партій, %

	Серед усіх опитаних	Серед тих, хто має намір прийняти участь у виборах і визначився з партією
Партія регіонів	21,9	29,2
Партія УДАР	17,0	23,4
Партія ВО "Батьківщина"	15,6	21,4
Партія "Солідарність"	7,5	9,8
Комуністична партія України	4,6	5,8
ВО "Свобода"	4,0	5,6
Радикальна партія О. Ляшка	0,9	1,1
Партія "Український вибір"	0,7	0,8
Інша партія	2,1	2,7
Не брав би участі у виборах	12,0	–
Відмова від відповіді/ не знаю або важко сказати	13,9	–

Зовнішньополітичний курс України

Респонденти під час дослідження визначили для себе подальший зовнішньополітичний курс, яким має рухатись Україна. Так 55,2 % громадян України підтримують вступ в Європейський Союз, а 44,8 % готові проголосувати за вступ до Митного Союзу, якби такий референдум проводився найближчим часом.

Зовнішньополітичний курс України, %

	Серед усіх опитаних	Серед тих, хто має намір прийняти участь у референдумі та визначився з своїм вибором
Проголосував би за вступ до Європейського Союзу	44,5	55,2
Проголосував би за вступ до Митного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном	36,1	44,8
Не брав би участі у референдумі	9,4	—
Відмова від відповіді	10,0	—

Дослідження було проведене силами двох дослідницьких центрів у період з 24 січня по 1 лютого 2014 р. по всій території України методом особистого інтерв'ю за місцем проживання респондентів. Метод відбору респондентів – квотна вибірка (за ознаками вік і стать).

Вибірка у віці від 18 років і старше репрезентативна загалом для України (2400 респонденти) за показниками віку, статі та типом поселення (місто/село).

Статистична похибка вибірки (довірчий інтервал) становить $\pm 2,0$ % (*Главком* (<http://glavcom.ua/articles/17342.html>). – 2014. – 7.02).

В эфире программы «Латвийского радио-4» «День за днем» мэр Вентспилса (Латвия) А. Лемберг, отвечая на вопрос ведущего о событиях в Киеве, заявил:

«Очень интересны события... Чтобы вдруг там какой-то ассоциированный договор (договор между Украиной и ЕС. – Ред.), это даже не вступление, вызвал такие грандиозные события? Не правда. Это не имеет никакого отношения к ассоциированному договору. Это грубая борьба за власть. В Украине, где основные международные игроки борются за

геополитическое влияние. Но Вы увидите, что в конце концов это приведет к тому, что произойдет раскол Украины: своя республика будет в Крыму, своя республика будет на востоке Украины, в Карпатах. К этому идет. И я думаю, это может быть одной из целей Запада и Америки, потому что Украина – это почти 50 млн населения. Если она нормально развивается, то становится таким же игроком на карте Европы, как Франция, как Италия. Не такая как Германия, конечно. А кому нужны сильные игроки? Вот Югославию растерзали... Украина на повестке дня. И за это платится. Кто может два месяца на улице прожить? Где деньги берутся? Вы думаете, там сбрасывается народ? Это просто финансируют американцы. И все, все понятно. Получается, что демократия – это когда бросают бутылку в полицейского с зажигательной смесью. Я бы хотел посмотреть, как американцы отреагировали, если бы какой-то демонстрант такую бутылку швырнул...» (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 11.02).

ЕКОНОМІКА

Госбюджет в январе 2014 г. получил 25,3 млрд грн, что на 9,1 %, или 2,1 млрд грн превышает показатель за январь прошлого года. Об этом сообщается на сайте Госказначейства.

Согласно им, в общий фонд госбюджета за минувший месяц поступило 22,5 млрд грн, что на 2,5 млрд грн, или на 12,2 % больше соответствующего показателя 2013 г.

Специальный фонд госбюджета в январе 2014 г. получил 2,8 млрд грн, тогда как в январе 2013 г. – 3,1 млрд грн.

Госказначейство уточняет, что за минувший месяц объем возмещения налога на добавленную стоимость (НДС) составил 5,2 млрд грн, что на 0,7 млрд грн, или на 14,9 % больше января 2013 г.

Напомним, госбюджет на 2014 г. утвержден с доходами 395,3 млрд грн, в том числе общего фонда – 345,46 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 6.02).

Щотижня аграрії збільшують свої запаси міндобрів на 10 %.

На сьогодні аграрії закупили майже 660 тис. т мінеральних добрив для проведення весняно-польових робіт. Зокрема, вони накопичили 475 тис. т азотних добрив, що становить 63 % від потреб. Придбаних уже зараз агрохімікатів, зокрема аміачної селітри, достатньо, аби провести підживлення озимини. Про це під час веб-конференції в ІА AgroNews повідомив заступник директора департаменту землеробства Мінагрополітики Л. Сухомлин.

За словами експерта, на сьогодні сільгосппідприємства мають майже 660 тис. т мінеральних добрив, що становить 62 % від потреби. Найбільше аграрії придбали азотних добрив – 475 тис. т. Також активно закупаються фосфорні та калійні добрива.

«У цьому році заявка на мінеральні добрива збільшилася на 10 % порівняно з 2013 р. І на сьогодні вже придбано більше агрохімікатів, ніж минулоріч, приблизно 40 кг на гектар. А це означає, що для першого підживлення аграрії вже мають достатньо добрив. Це дуже важливий процес, оскільки він забезпечує потенціал валового збору зернових. Паралельно триває активна закупівля добрив. І за тиждень запаси збільшуються приблизно на 10 %», – зазначив Л. Сухомлин.

Заступник директора департаменту також повідомив, що наразі місцева влада за дорученням Міністра аграрної політики та продовольства М. Присяжнюка докладає максимум зусиль, аби аграрії мали доступ до міндобрів, а ціни на них були стабільними (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 10.02*).

Україна в январе 2014 г. импортировала 2,5 млрд куб. м российского газа, что на 4,2 % больше, чем в декабре 2013 г.
Об этом говорится в сообщении госкомпании «Укртрансгаз» – монополиста по транспортировке и хранению природного га-

за в Украине. Транспортировка природного газа для потребителей Украины в январе 2014 г. составила 6,6 млрд куб. м, что на 5 % меньше аналогичного периода прошлого года.

По словам министра энергетики Украины Э. Ставицкого, Украина в 2014 г. намерена импортировать порядка 30–33 млрд куб. м природного газа, как того требует экономика страны.

Министр заявил, что на этом этапе Украина намерена импортировать природный газ лишь из Российской Федерации и не осуществлять импорт в реверсном режиме из Европы, поскольку цена российского газа ниже.

С 1 января Украина прекратила закупки природного газа на европейских рынках.

Украина в 2013 г. сократила импорт российского газа по сравнению с 2012 г. на 15,1 % – до 28,1 млрд куб. м (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.02).

В январе 2014 г. в Украине было зарегистрировано свыше 13 тыс. субъектов ведения хозяйства – это 3,2 тыс. юридических лиц и 9,9 тыс. физических лиц-предпринимателей.

Причем, как и в прошлом году, чаще всего регистрировался бизнес в сфере торговли – 951 юридическое лицо и 4841 физическое лицо-предприниматель.

На втором за популярностью месте – сфера IT-технологий и компьютерный бизнес – 89 юридических лиц и 985 физических лиц-предпринимателей.

Тройку лидеров завершает транспортная сфера, где в течение первого месяца нынешнего года положили начало бизнесу 94 юридических лица и 519 физических лиц-предпринимателей.

Стоит отметить, что в прошлом году Государственной регистрационной службой Украины было осуществлено около 9,3 млн регистрационных действий, из которых 4,8 млн – в сфере регистрации недвижимости, 3 млн – в сфере регистрации бизнеса, 1,5 млн – актов гражданского состояния, 17 тыс. – регистрации объединений граждан, печатных СМИ и информационных агентств (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 7.02).

В течение января текущего года задолженность по заработной плате на предприятиях оборонной промышленности и военной сферы уменьшилась на 30 %. Об этом сообщается на сайте Генеральной прокуратуры Украины.

Специализированными прокурорами в военной сфере проводятся проверки соблюдения законодательства об оплате труда. В частности, в течение января 2014 г. было проведено 99 таких проверок. По их результатам привлечено к ответственности 16 должностных лиц, возмещено свыше 50 млн грн, заявлено исков на сумму почти 500 тыс. грн.

В этом году специализированными прокурорами по факту невыплаты заработной платы начато 10 уголовных дел, из которых два уже направлены в суд (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 10.02).

Угледобывающие предприятия Украины в январе 2014 г. снизили добычу рядового угля на 0,2 % (на 16,9 тыс. т) по сравнению с январем 2013 г. – до 6 млн 939,5 тыс. т.

Как сообщил агентству «Интерфакс-Украина» источник в Министерстве энергетики и угольной промышленности, добыча коксующегося угля за этот период снизилась на 5 % (на 103,2 тыс. т) – до 1 млн 966,7 тыс. т, тогда как энергетического увеличилась на 1,8 % (на 86,4 тыс. т) – до 4 млн 972,9 тыс. т.

Угледобывающие предприятия, входящие в сферу управления Минэнергоугля, в 2013 г. увеличили добычу на 8,7 % (на 176 тыс. т) – до 2 млн 191,3 тыс. т. Добыча коксующегося угля возросла на 12,7 % (на 73,4 тыс. т) – до 652,8 тыс. т, энергетического – на 7,1 % (на 102,6 тыс. т) – до 1 млн 538,5 тыс. т.

При этом все угледобывающие предприятия за первый месяц текущего года перевыполнили установленное министерством плановое задание по добыче угля на 10,8 %, предприятия Минэнергоугля – на 7,9 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.02).

За результатами минулого року доходи від надання інтернет-послуг в Україні збільшились на 5 % порівняно з 2012 р. Про це УНН повідомили в Державній службі статистики. Загальний дохід від інтернет-послуг становить 4,9 млрд грн, з яких 3,2 млрд становили послуги, надані населенню. За результатами минулого 2013 р. українцям надали послуг з інформації та телекомунікації на 20 млрд 259 млн грн.

Нагадаємо, за результатами трьох кварталів минулого року українські підприємства експортували комп'ютерних та інформаційних послуг на суму 764,2 млн дол.

«Протягом січня – вересня 2013 р. наші компанії експортували комп'ютерних та інформаційних послуг на суму 464,2 млн дол. Якщо порівнювати з аналогічним періодом 2012 р., то маємо зростання на 35 %. При цьому, у загальній структурі експорту це становить близько 9,5 %», – сказав голова Комітету Верховної Ради з питань інформатизації та інформаційних технологій В. Омельченко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 10.02).

Антимонопольный комитет Украины вынес предупреждение крупнейшему застройщику Ивано-Франковска – компании «Ивано-Франковскгорстрой», рассказал первый заместитель председателя ведомства Р. Кузьмин.

Компания, говорит он, указывала в рекламе, что цены на квартиры в возводимых ею домах составляли 2,15–4,7 тыс. грн за один квадратный метр. Однако, по словам Р. Кузьмина, застройщик не пояснил, что жилье на типичных этажах (высотность домов, о которых шла речь в рекламе, – от 5 до 10 этажа) на 6–72 % дороже и стоит 3,7–5 тыс. грн за квадратный метр. Нарушения в рекламе Антимонопольный комитет фиксировал у компаний «Киевгорстрой», «Ярковиця» (Ивано-Франковск), «Родничок» (Черновцы), «Черновицкий домостроительный комбинат», «Ирокс» (Львов). В большинстве случаев АМКУ выносит предупреждения, но иногда

налагає штрафи (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 10.02).

Міністерство аграрної політики України в четверг, 6 лютого, призупинило сертифікацію м'яса птиці Миронівської птицефабрики для поставки на ринок країн Таможенного союзу. Експорт українських курятини таким чином став неможливим.

Як повідомили в Міністерстві аграрної політики і продовольства України, причиною призупинки сертифікації стало повідомлення російського ветеринарного відомства. По їх даним, в продукції птицефабрики виявлено відхилення від норм за показателями якості.

За словами голови відомства Н. Присяжнюка, міністерство отримало лист від ветеринарних служб Російської Федерації. Згідно документа російські спеціалісти провели аналіз і виявили деяке відхилення від норм. Вони надіслали офіційне лист, на основі якого експорт в Російську Федерацію, за рішенням нашої ветеринарної служби, призупинено, заявив голова Минагропрода. Він також пояснив, що це обмеження може бути скасовано протягом п'яти-семи днів. Ми вже провели зустріч з керівництвом компанії, визначили заходи по усуненню, і наша ветеринарна служба взяла на себе моніторинг, тому, я сподіваюся, що в найближчі п'ять-сім днів експорт відкриється, сказав Н. Присяжнюк (*УРА-Інформ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 10.02).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

7 лютого Нацбанк України вперше за півтора року підвищив офіційний курс долара до 8,7 грн за дол. Про це йдеться в повідомленні НБУ. Як відомо, чинний до цього офіційний курс 7,99 грн за дол. утримувався з 9 липня 2012 р.

До цього офіційний курс тривалий час коливався в дуже вузьких межах. Новий офіційний курс є мінімальним курсом гривні за всю історію її існування.

Останнім часом банкіри критикували Нацбанк за значні розбіжності між значенням офіційного та ринкового курсів, який в останні дні сягав 9 грн, а за підсумками торгів у четвер стабілізувався на рівні 8,88 грн за дол. Раніше НБУ декларував, що середньозважений курс на ринку не буде відхилятися від офіційного більш ніж на 2 % (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 7.02).

Нацбанк перейшов до гнучкого валютного курсу. Тепер офіційний курс гривні до долара встановлюватиметься на підставі середньоринкового курсу на міжбанківському ринку. Про це заявила директор Генерального департаменту грошово-кредитної політики НБУ О. Щербакова, передає УНІАН.

За її словами, це був болісний крок для Національного банку, але рано чи пізно це потрібно було зробити. О. Щербакова зазначила, що перегляд курсу можливий щодня залежно від ситуації на ринку.

Водночас голова НБУ І. Соркін на прес-конференції заявив, що підстав для довгострокового послаблення гривні немає. При цьому, за його словами, Нацбанк підсилює контроль з метою зниження спекулятивного попиту.

Повідомляється також, що Національний банк України вводить тимчасові обмеження на покупку іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку з окремих операцій. Відповідне рішення закріплене постановою НБУ № 49 від 6 лютого, яке набирає чинності з 7 лютого 2014 р. і діє до прийняття Нацбанком окремого рішення (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 7.02; *Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 7.02).

Девальвація гривні до рівня 8,7 грн за дол. дає можливість утримувати інфляцію в Україні на рівні до 10 %. Про це

заявила директор генерального департаменту грошово-кредитної політики О. Щербакова, пише «Інтерфакс-Україна».

«Той рівень курсу, який сьогодні є, дає можливість утримати інфляцію в однозначній величині, і будемо розраховувати на те, що з цим завданням впораємося», – сказала вона на брифінгу в НБУ в п'ятницю.

О. Щербакова нагадала, що інфляція в січні становила 0,2 %, а в річному вимірі залишилася на рівні 0,5 %. «Дуже низька інфляція – це теж не дуже добре для економіки», – додала директор департаменту.

Коментуючи відповідність поточного ринкового курсу та закладеного в Держбюджеті-2014 прогнозного середньорічного курсу 8,5 грн за дол., представник Нацбанку припустила, що гривня може зміцнитися. «Мені здається, що ми до літа повинні бути більш спокійні, про це говорить наш історичний досвід. 8,5 грн за дол. – це середній по року, може ми на такий курс і вийдемо, не знаю», – сказала О. Щербакова (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 8.02).

Нацбанку удалось отбить атаку спекулянтов.

НБУ ввел временные ограничения на покупку безналичной инвалюты. Дальнейшее развитие событий на валютном рынке будет зависеть от гривневой ликвидности, политической ситуации и продвижения договоренностей с Россией и МВФ. Об этом заявил управляющий партнер «Капитал Таймс» Э. Найман, комментируя ситуацию на валютном рынке.

«Курс, который держался неизменным с 9 июля 2012 г. (7,9930) был повышен до 8,7080 (+9 %). Одновременно Нацбанк задал желаемый для себя уровень, на котором он видит стабилизацию курса. Плюс НБУ ввел временные ограничения на покупку безналичной инвалюты, которые, в первую очередь, скорее всего, ударят по спекулянтам.

Тем временем, по словам эксперта, регулятору удалось отбить спекулятивную атаку на гривню. В результате, на межбанке гривня вернулась к 8,8 за дол. против выше 9 грн за дол. днем ранее.

«Это, конечно же собьет панические настроения как минимум до понедельника. Дальнейшее же развитие событий на валютном рынке будет зависеть от гривневой ликвидности, политической ситуации и продвижения договоренностей с Россией и МВФ. И хорошо хотя бы то, что официальный курс стал ближе к реальности. Это, кстати, приближает к соглашению с МВФ», – подчеркнул финансист (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2014. – 7.02).

Через можливі девальвацію та обмеження на дострокове зняття депозитів, українці наприкінці січня вивели з банків понад 7 млрд грн. Про це повідомляє «Дзеркало тижня» з посиланням на свої джерела.

За інформацією видання, з 27 по 31 січня відплив депозитів фізосіб у цілому по банківській системі становив майже 7,2 млрд.

Як повідомляється, в останні п'ять днів січня тільки клієнти-фізособи «Приватбанку» та Ощадбанку вивели з них по 1,2 млрд (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 10.02).

Прибуток банківської системи України в 2013 р. становив 1,4 млрд грн, що в 3,5 раза нижче показника прибутку за підсумками 2012 р. Про це пише УНІАН з посиланням на дані Національного банку України.

За інформацією регулятора, доходи банків України за 2013 р. порівняно з 2012 р. зросли на 12,3 % – до 168,9 млрд грн, витрати – на 15,0 %, до 167,5 млрд грн.

Як повідомлялося, згідно з січковими попередніми оцінками Незалежної асоціації банків України, прибуток банківської системи в 2013 р. становив близько 2,5 млрд грн.

За результатами аналізу звітності за 2013 р. за національними стандартами українських банків з груп найбільших і великих за обсягом активів, найбільші показники прибутку за підсумками року у «Приватбанку», «Укргазбанку» і

«Райффайзен Банку Аваль» у розмірі 1,873 млрд грн, 1,002 млрд грн і 730,045 млн грн відповідно (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 7.02).

НБУ за місяць потерял 12 % золотовалютного запаса. Поддержка гривны на межбанке «съела» около 1,7 млрд дол.

Золотовалютные запасы Национального банка по состоянию на 1 февраля составил всего 17,8 млрд дол. Это минимальный объем с июня 2006 г., когда в резервах Украины оставалось 17,7 млрд дол.

В январе ЗВР Нацбанка сократились более чем на 12 %, или на 2,6 млрд дол.

НБУ объясняет такое падение большими расходами на выплату госдолга (1,1 млрд дол, включая 650 млн долга перед МВФ), а также необходимостью поддержать курс гривны (1,7 млрд дол.).

Частично резервы были компенсированы наращиванием золотого запаса (с 1,64 млрд до 1,70 млрд дол.) (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2014. – 7.02).

Международное рейтинговое агентство Fitch Ratings в пятницу снизило долгосрочный рейтинг дефолта эмитента (РДЭ) Украины по обязательствам в иностранной валюте с «В-» до «ССС», или «чрезвычайно спекулятивного» уровня. Теперь от дефолтной отметки Украину по шкале Fitch отделяет одна ступень.

Украинский РДЭ в национальной валюте подтвержден на уровне «В-», говорится в сообщении Fitch. Однако агентство сохранило «негативный» прогноз этого рейтинга, что говорит о возможности его снижения в обозримом будущем.

Напомним, в ноябре агентство понизило рейтинг Украины с «В» до «В-» с «негативным» прогнозом в связи со «слабой позицией внешнего финансирования и ограничениями в способности государства привлекать кредиты в иностранной валюте для рефинансирования выплат по внешнему долгу в

2014–2015 гг.» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 10.02).

Україна отримає другий транш російського кредиту тільки після повного погашення боргів за спожитий природний газ на суму понад 2,6 млрд дол. Про це заявив міністр фінансів РФ А. Силуанов, пише «Комерсант-Україна». «Наприкінці січня мала бути оплата, вона поки не здійснена», – сказав міністр.

За даними «Газпрому», борг НАК «Нафтогаз України» перед російською монополією за поставлене у 2013 р. паливо становить 2,63 млрд дол. У січні «Газпром» поставив «Нафтогазу» 2,45 млрд куб. м газу на суму 658,4 млн дол., які українська сторона ще не сплатила.

Якщо Україна не розрахується за куплених в січні газ до 10 лютого, то її загальний борг перед Росією досягне 3,3 млрд дол., а «Газпром», за угодою від 19 січня 2009 р., може перейти на режим передоплати.

Джерело в Міненерговугілля уточнило, що з урахуванням складної ситуації з розрахунками борг за газ може бути повністю погашений лише до кінця березня.

За словами А. Силуанова, згідно з двосторонніми домовленостями, повний обсяг фінансової кредитної допомоги Україні на 15 млрд дол. повинен бути наданий до травня 2014 р.

Раніше в Міненерговугілля сподівалися, що після надання чергового траншу його викупить «Нафтогаз» і розрахується з «Газпромом». Без кредиту одномоментний вихід НАК на міжбанківський валютний ринок з купівлею 3,3 млрд дол. здатний істотно вплинути на курс. Наскільки серйозною буде така корекція, залежить від того, як швидко Нацбанк зможе погасити паніку на ринку.

У «Газпромі» проблеми з оплатою газу не коментують. Керівник аналітичного управління Фонду національної енергетичної безпеки О. Пасічник вважає, що, швидше за все, Росія не буде вживати заходів з переведення України на передоплату, поки не сформований новий склад уряду.

«Газова війна можлива в тому випадку, якщо новий прем'єр-міністр не буде влаштовувати Москву. Але якщо Україна не розрахується за газ до кінця I кварталу, то на II квартал «Нафтогаз» уже не отримає знижку», – вважає він.

Нагадаємо, на початку січня НАК і «Газпром» затвердили коефіцієнт до формули ціни на газ на I квартал 2014 р., за яким вона була знижена з 390 до 268,5 дол. за тисячу куб. м (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 10.02).

Промислове виробництво в Німеччині скоротилося у грудні, незважаючи на очікування по зростанню. Про це пишуть «Вести.ру».

Показник в місячному вираженні впав на 0,6 %, у річному вираженні промвиробництво збільшилося на 2,6 %.

Аналітики, опитані Bloomberg, очікували збільшення на 0,3 і 3,5 % відповідно.

Крім того, були переглянуті дані за листопад. Виробництво збільшилося на 2,4 % порівняно з жовтнем і на 3,8 % порівняно з листопадом 2012 р.

Виробництво в обробній промисловості знизилося на 0,5 %. При цьому будівельний сектор зріс на 0,5 %, виробництво електроенергії знизилося на 2,6 %.

Виробництво споживчих товарів збільшилося на 0,9 % (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 7.02).

Греція зможе обійтись без третього пакета міжнародної допомоги. Об этом заявил глава министерства финансов Греции Я. Стурнарас.

«У нас достаточно денег», – заявил он в интервью газете Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Я. Стурнарас подчеркнул, что первичный профицит госбюджета оказался «гораздо выше, чем ожидалось».

В конце января греческий премьер А. Самарас сообщил о первичном профиците за 2013 г. в размере 1 млрд евро.

Вместе с тем глава греческого Минфина надеется, что страны еврозоны примут решение о продлении срока погашения уже предоставленных Афинам кредитов до выборов в местные органы власти и Европарламент, которые пройдут в Греции в мае. В противном случае в стране могут одержать верх радикальные силы, предупредил Я. Стурнарас.

Евростат считает сообщения об успехах поспешными.

В то же время в Европейском статистическом ведомстве считают преждевременными сообщения греческого правительства об успехах за прошлый год.

«Еще нет никаких достоверных цифр о дефиците и уровне госдолга за 2013 г.», – сказал в интервью газете *Suddeutsche Zeitung* генеральный директор ведомства В. Радермахер.

Данные за IV квартал будут собираться вплоть до конца марта, и только тогда Евростат сможет рассчитать новую задолженность. «До того времени любые объявляемые цифры являются чистой спекуляцией», – заявил В. Радермахер (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.02).

Уровень безработицы в США упал до минимума с 2008 г.

Число рабочих мест в экономике США в январе увеличилось на 113 тыс., свидетельствуют данные министерства труда страны.

Результат оказался гораздо хуже прогнозов экспертов, опрошенных MarketWatch, которые ожидали роста показателя на уровне 190 тыс.

Согласно отчету уровень безработицы в США упал до 6,6 % с 6,7, зафиксированных в декабре.

Уровень участия населения страны в рабочей силе возрос в январе до 63 % с декабрьской отметки в 62,8 %.

Снижение показателя стало предметом горячих дискуссий экономистов, которые уверены, что причиной резкого падения стала совокупность факторов, в том числе уход не пенсию людей, родившихся после войны. Производительность труда в США увеличилась в IV квартале минувшего года на 3,2 %, подтверждают предварительные данные министерства

труда страны. Однако по итогам квартала стоимость рабочей силы снизилась на 1,6 %, тогда как прогнозировалось снижение на 0,7 %.

Средняя почасовая заработная плата возросла на 5 центов до 24,21 дол., средняя продолжительность рабочей недели осталась на прежнем уровне 34,4 часа. В течение последних 12 месяцев почасовая заработная плата возросла на 1,9 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 7.02).

Рейтингове агентство Standard & Poor's оголосило про рішення знизити прогноз по суверенному кредитному рейтингу Туреччини зі «стабільного» до «негативного».

На думку аналітиків S&P, Туреччини загрожують ризики «жорсткої посадки» економіки в умовах «підвищеної невизначеності», пишуть «Вести.ru».

Як наголошується, оцінка боргових зобов'язань Туреччини з боку S&P залишилася колишньою, на рівні «BB+». Це на один щабель нижче інвестиційного рейтингу за версією S&P. Зниження прогнозу щодо рейтингу означає підвищену ймовірність зниження рейтингу надалі.

За оцінками експертів S&P, в Туреччині склалися умови підвищеної невизначеності у фінансовій сфері, що може призвести до негативних наслідків для економіки країни та знизити її довгостроковий потенціал економічного зростання».

Два інших великих рейтингових агентства – Fitch і Moody's – зберігають оцінку боргових зобов'язань на інвестиційному рівні.

Агентство Fitch підвищило рейтинг Туреччини до «інвестиційного» ??– у 2012 р., Moody's – у 2013 р. (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 8.02).

Шведский автопроизводитель Volvo AB намерен сократить 4400 «белых воротничков» (сотрудников, занимающихся нефизическим трудом и работающих в основном в офисах). Стоит отметить, что в IV квартале прибыль компании снизилась. Сокращение «белых воротничков» включает

в себя ранее озвученное увольнение 2000 консультантов и сотрудников. «В текущем году будут предприняты меры, направленные на повышение эффективности, включая снижение расходов и сокращение персонала», – заявил глава исполнительный директор О. Перссон.

Volvo активно реализует программу по повышению прибыли, которая начата в прошлом году и должна быть завершена в 2015 г. Производитель грузовых автомобилей, автобусов, строительной техники и судовых двигателей сообщил о том, что объем чистой прибыли составил 485 млн крон (74,3 млн дол.) против 793 млн крон (121,4 млн дол.) годом ранее (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 9.02).
